

KÖZLEMÉNYEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

<p>Az országos magyar gazdasági egyesületi tagjai legyenek kaphják.</p> <p>Nem tagoknak előfizetési díj: Egész évre 30 korona, félévre 10 koronára, negyedévre 5 koronára.</p>	<p>Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdonosa.</p> <p>Az egyesületi tanács feljegyzése a láti: Főszerkesztő és kiadói feladói: Forster Géza az OMGE igazgatója. Fülső szerkesztő: Böttlauer Zoltán az OMGE szerkesztő-elnöke. Fülsőszerkesztő: Ruday Barna az OMGE titkára.</p>	<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest (Köztelek), Üllési-út 25. szám</p> <p>Külsőiratokat a szerkesztőség nem küld vissza.</p>
---	---	---

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Nemzetközi fogatos kapálógépvérseny.

Az OMGE, vagyis mint a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének központja, karöltve a Nyitvartármegyei gazdasági egyesülettel s a nagyműveltségű földművelésügyi minisztérium támogatásával folyó évi május hó végén Tötmegeyben nemzetközi fogatos kapálógépvérsenyt rendez.

A vérsenye bejelenthető egysoros és többsoros fogatos kapáló gépek. Mindkét csoport részére 1—1 arany-, ezüst- és bronzérem tüzetik ki.

A verseny általános szabályzata és a bejelentési ív az OMGE. titkári hivatalánál kaphatók.

A rendező-bizottság.

Hegyi eke- és hegyi vetőgép-bemutatók.

Az OMGE, vagyis mint a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének központja, karöltve a Szepesvármegyei gazdasági egyesülettel s a nagyműveltségű földművelésügyi minisztérium támogatásával folyó évi április hó 29-én Szepes-Iglón, hegyi eke- és hegyi vetőgép-bemutatót rendez.

Bejelentési ívek és a bemutatás programja az OMGE. titkári hivatalában kaphatók.

A rendező-bizottság.

1900. évi márczius hóban befizetett alapítványi kamatok és tagsági díjak nyilvános nyugtázása.

Alapítványi kamatot fizettek:

1900. évre:

Andrássy Aladár gr. 136-50, Bácsbadrognm. gazd. egyesület 20, Dániel Ernő br. 20, Eötvös Loránt 42, Pály Béla ifj. 22-06, Gorove László 100, Hungária mű-tréningaygr r.-l. 20, Jusch István 20, Károlyi István gr. 21, Károlyi László gr. 21, Lucchenbacher Miklós 20, Mádai Izidor 21, Rédl Imréné hr. 21, Reusz H-nrk 20, Szegedy Ensch Károly br. 21, Szegedy György 21, Telesi Gyula gróf 21, Tuzsa István gróf 20, Végli János v. ersei ifj. 32-50 koronára.

Hátraléokra fizettek:

Biharegyházi gazdasági egyesület 20 koronára.

Tagsági díjat fizettek:

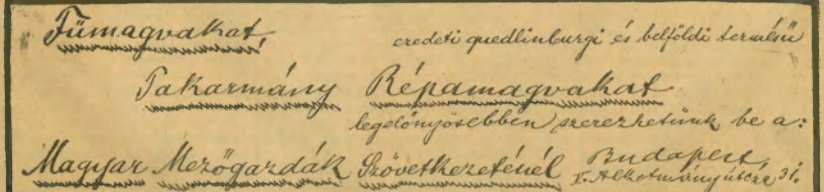
1901. évre:

Biszell Vince 10, Horthy Gyula 20, Jakab László 20, Koronghy Gyula 20, Odersky Lajos 10, Stainlein Ottó gr. 10 kor.

1900. évre:

Ahonyi Emil, Albert Nándor, Aitschul Arthur, Babó Zoltán, Balázs József 29—24 kor., Balog Sándor 10 kor., Baranyi Pál, Baross Károly, Bartholomész Béla, Baruch Sama, Bathó József, Batthyányi Tivadár gróf, Bauer Gábor dr. Baumann Antal, Baumgarten Pál, Bácskúnyó Péter, Bánó József, Beák Iván, Beer Henrik, Begyáts László, Belekés Andor, Berchtold Richárd gr., Berogn. gazd. egyesület, Berger Rezső, Bónes József, Bethlen Odón gr., Biró Kálmán, Biszicz Lajos, Blóth Béla, Blüner Béla, Bolla Mihály, Bollner József, Borly Andor, Boronkay György, Boros Endre, Brezovay István, Brezovszky Lajos, Brokós Béla, Brokós Ferenc, Bujanovits Sándor, Buszinky Pál, Csaky Viktor, ifj. Csézy Lajos, Csiki Jenő, Csiky Dénes, Csontos Miklós, Csor Miklós, Cracher Gusztáv, Csizler György, Dankó Adorján, Deiy Imre, Deiminger Imre, Deracsanyi Ferenc, Derény Gyula, Derovics János, Deszkócsy Viktor, Deszeöfi Emil, Décsy Jenő dr., Dobozó Dániel, ifj. Dobnay Ignác, Drucker Jenő dr., Duchon József, Ehrenfeld A. 20—20 kor., Eiszell Vince 10 kor., Enek Albert, Engelbrecht Károly, Erseki Kőzebe igazgatósága, Fabinoy Gyula, Farkas Ferenc, Farkas Rezső, Farkasovszky Endre, Frankel Sama, Fekete Pál, Fenyvessy Adolf, Fintor Deszö, Fischer Jakab, Freund Ferenc, Freytag Kamil, Fürst Adolf 20—20 kor., Fürst Lajos 10 kor., Gajky Odón, Galgóczi László, Gárdai

egyetl Csandánegye, Gáspár János, Geist Gyula, Gloss Ferenc dr., Graenzentzinger Béla, Grassl Hugó, Grünwald testvérek, Halaszkóy Tibor, Gyémánt József, Gömörözy Vincze, Györgyi Odón, Haldokler Sándor, Halassy József, Gótsák Ignác, Hamnerberg Jenő, Hampel Antal dr., Harkányi Andor br., Hartstein Kálmán, Hlatos Károly, Hlasi György, Hegedüs József, Heider György, Heimann Sándor, Heinrich Kozel, Henni Károly, Henach Árpád, Hetényi Aladár, Hochfelder Mihály, Horváth Károly, Horváth János zalabéri, Horváth Mihály városi és teleki, Hódosy Imre, Hoffner Márton, Hómg Jakab, Huszár István dr., Huszár Károly, 20—20 koronára, Huzsák Károly (Cezár) 10 koronára, Irsay György, János Kálmán, János Sándor, Jestszinsky István br., Juhasz Antal, Jungreisz Samu, Kanta Sándor, Kaszik István, Károlyi Endre, Károlyi Imre gr., Károlyi Tibor gr., Keczer Miklós, Kecskenmetty Gyula, Kemény Béla br., Kende Béla, Kende Károly, Keszlerly János, ifj. Kiss Lajos, Klein József, Koch János, Kolba Lajos, Komáromy Imre, Kopozs János, Kosa Miklós szegedi, Koszinsky Viktor, Koszinsky Ferenc, Kovács Lajos, Kotna Zoltán, Kótányi Mihály, Kotas István, Kötél Ferenc, Kramszky Lajos, Krausz Jakab, Krulik Lajos dr., Kruetz József, Krieger Pál, Kubek Szilárd, Landgráf János, Lates Kornél, László László, Cs. Lengyel Géza dr., Leszkay Sándor, Liebermann Leo dr., Lits Gyula, Losonczy Elemér, Lőfőnyestés emlékrebe átküldi Károly, Lóthich Kálmán, Laper-szbeck József, Lyka István, Madách Aladár, Magyar Kázmér, Magyar, kivit. és csomagszállítás r.-l., Magyar József és műtrágya k.-l., Magyar András, Magyar István, Matjéshy Adám, Makkay László, Malatinszky György, Malcoms Jeromos br., Marok Ernő, Mátyásy Kálmán, Mectel János, Mezős Sándor, ifj. Metzger Gyula, Méhes Gáspár, Miklós Odón, Molnár Géza, Molnár Gusztáv I., Molnár Lajos, Montag Lipót, Murai Róbert, Nagy Dezso, Nagy Gyula K., Nedeckzy Miklós, Negrő Adolf, Neubauer Gyula, Neumann Frigyes, Orlósh Lipót, Odersky Lajos, Orlósch Ottó, Ondreika Richárd lov., Ondrejovich László, Oródy Béla, Oródy Pál, Pád Lajos, Palkovics Sándor, Paragh Albert, Patrácsák Miklós, Payer Géza, Pekár Imre, Perczel Deszö, Petrányi Lajos, Pless Mór, Pleszky Antal ifj., Ploz Pál dr., Pokornyai Imre, Polák Ferenc, Polák József, Pongrácz Gyula, Pongrácz Samu, Radkóczy és Pöszonyi gazd. egyesület, Propper Samu, Radkóczy és Rónay, Rakovszky István, Rákos Lajos, Reit Gyula, Rédy Gyula, Révai Soma, Riesel Jenő, Ringelshann Gyula, Róth Kamilla, Rózsa Károly dr., Rosenfeld Zsigm., Roth Ignác, Róck István, Ruisz Antal, Saághy Gyula, Sálgo József dr., Salkovszky iván, Sándor Lajos, Sárányi István, Sebestyén János, Schlesinger Philip, Schlesinger és Polákovics, Schmidt József, dr. Schneider József, Schoenberger Rezső, Schulldor Márton, Schwarz Gyula, Szerbán János, Siles Károly, Simon Elemer, Simon Róbert, Singer Zsigmond és testvére, Skalkócsy Gyula, Somló Jakab, Somogyi Albert, Sooky László, Spitzer Jakab 20—20 kor., Stainlein Ottó gr. 10 kor., Starstedt Wetzli

Aladár dr., Steiner Ignác, Stern Béni, Sztáser Henrik, Szahajda István dr., Szajkássy Ödön, Sütös István, Sváb Károly, Szabó Ernő, Szabó József, Szabó Ferenc, Szalay Béla, Szalay Imre, Szalay László, Szavits Miklós, Szecsenyi József, Székely Gyula, Székely Ferenc, Fencz Ifj., Széll Pál, Széll Ödön, Szemes Arpád, Szantogyörgy Miklós, Szendrői Imre, Szemeszky Gyula, Szilágyi Ferenc, Szilágyi Gyula dr., Szilágyi Péter, Szilárd Ferenc dr., Szontagh Andre, Staankovics József, Szunyogh Zoltán, Taly István, Tiringer Vilmos, Tréger Albert, Tormay Béla, Tódos Antal, Ligrón Gábor, Ujházyk Vilmos, Umrath és Iasa, Ustausk Antal, Vargha Károly, Vastagh János 20—20 kor, Vertán Arthur 10, Verzár Mihály, Véssey Loránd, Voichnik Oskár, Vörös Mihály, Vörös Sándor, Wagner Ernő, Wargha Gyula, Welner Jakab, Weninger Mátyás, özv. Wigner Fülöp, Wolf Bernát, Wolf Ottó, Wolfinger Alajos, Wurm Ödön, Ziegler Nándor, Zoltán József 20—20 kor.

Hátraléokra ízettek:

Barbul Gábor, Baruch Samu 20—20, Bucsnágy Imre 10, Csáke Imre 30, Kálmán Andor 20, Malina Gyula 10, Serfőző Géza 20, Szauber Albert 20 kor., dr. Szilárd Ferenc 20 kor.

Mezőgazdasági attasék.

Az a körülmény, hogy közös külföldi konzultációnk kiképezetéseik irányánál, de hajlamuknál fogva is a külföldi közgazdasági viszonyait és mozgalmait mindenkor inkább az ipari és az ipari cikkek forgalma és az osztrák érdekek szemelőtt tartásával figyelték meg és ennek következtében külföldi kereskedelmi viszonyaitunk rendezésekor ezek a szempontok mindenkor erőteljesen képviselve voltak és előtérbe nyomultak, ellenben hazánk érdekei, melyek elsősorban mezőgazdaságunk, a külföldi viszonyok nem ismerése következtében állandóan háttérbe szorultak, a magyar mezőgazdaságnak mérhetően károkat okozott. Ez a kár nemcsak abból származott, hogy a mezőgazdasági terményeinknek a külföldön való értékesítése tekintetében nem bírva elegendő tájékozottsággal, terményeinknek a megfelelő piacokat biztosítanunk nem mindenkor sikerült, hanem főleg abból, hogy nem ismerve a velük versenyző mezőgazdasági államok termelési és értékesítési viszonyait, ezek ellen kellőképpen védekezünk nem lehetett, valamint abból, hogy az előrehaladottabb államok mezőgazdasági kultúrájára elért haladása felől is csak hiányosan szerzevén tudomást, termelésünk tökéletlenebb maradt és ennélfogva versenyképessége is csökkent.

A magyar mezőgazdaság érdekeinek külföldi képviselése tehát a mezőgazdaság általános helyzetének rosszabbodásával egyenes arányban növekedő szükségét képezte. A kérdés megoldása annál fontosabbá lón, mert még olyan államok részéről is tapasztalunk kellett a mezőgazdasági érdekek külföldi képviselésének mind hatályosabb szervezését, amely államok különben egészben véve teljesen önálló és kitűnő külföldi képviseléssel bírnak. Első sorban az Egyesült-Államok által már régebben alkalmazott mezőgazdasági szaktudósítók, másodsorban a német birodalom által a kilencvenes évek elején szervezett külföldi mezőgazdasági szaktudósítók működésének példája mutatott rá arra a mérhetően hasznóra, amelyet a mező-

gazdaság terményeinek külföldöm való előnyösebb értékesítése, a külföld mezőgazdasági termények elleni védelem és a külföldi mezőgazdasági műszaki haladás ismeretének birtokában a termelési lételetésítés és így a mezőgazdasági termelés versenyképességének emelése tekintetében a külföldi mezőgazdasági szaktudósítók intézménye hazánkban is biztosítást.

Ebben a kérdésben szintén, mint annyi más fontos kérdésben, az Országos Magyar Gazdasági Egyesületől indult ki a kedvezményezés. Egyesületünk 1892-ben tartott ülésén Bernát István felolvasása tette e kérdést aktuálissá, amiód is a felolvasás kapcsán egyesületünk a külföldi mezőgazdasági szaktudósítók alkalmazása érdekében a kormányhoz előterjesztést tett. Az ügy azonban ezen felterjesztéssel elintézve nem volt, hanem amögén az Ausztriával fennálló kiegyezésének a megújítás küzdelmében volt s egyesületünk e tárgyban a kormányt ajánlataival előterjesztette, a külföldi mezőgazdasági szaktudósítók intézményének szervezését újból megsegítette. Elismeréssel és meglepődéssel kell feljegyeznünk, hogy *Daranyi Ignác* földmívelésügyi miniszter belátta, a kérdésnek a hazai mezőgazdaságra annyira fontos voltát és a monarchia két állama között felforgó vám- és kereskedelmi viszonyaink rendezése tárgyában az önálló szabályozásra vonatkozó mult évi XXX. törvényszikében foglalt rendelkezések kiegészítése képpen, a magyar és osztrák kormány között kötött egyezményben biztosította a magyar kormánynak azt a jogot, hogy a külügyminiszterrel egyetértőleg mezőgazdasági szaktudósítók tanulmányozása céljából a külföldre szaktudósítokat küldhessen ki, akik anélkül, hogy a cs. és kir. követésgekhez, vagy konzultáciosokhoz be lennének osztva, mégis azoknak oltalmában és támogatásában részesüljenek és közvetítésekkel az illető külföldi hatóságoknak a feladataik teljesítése végett szükséges értesítések megszerzése céljából be lesznek vezetendők.

Ezen rendelkezésnek megfelelőleg a földmívelésügyi miniszter e hét folyamán már négy gazdasági tudósítót Angol-, Francia-, Németország, a Balkán- és az észak-amerikai Egyesült-Államok területére is ki nevezte. A kinevezettek eddigi működése reményt nyújt arra, hogy feladatainknak a magyar mezőgazdaság javára teljes mértékben meg is fognak felelni. Ezek a feladatok pedig nem kicsinyek és nem könnyűek, mert nemcsak lelkiismeretes és szorgalmas munkát igényelnek, hanem oly közgazdasági, mezőgazdasági és társadalmi ismereteket, amelyek megszerzése is megteretel is nagy és beható tanulmányozást igényel az illetőktől.

Lásuk tehát röviden, mik azok a feladatok, amelyek a földmívelésügyi miniszternek tudomásunk szerinti útsé-

tása, de a magunk nézetei szerint is, a szaktudósítók megoldandók kell.

Az egyes szaktudósítók figyelemmel kell kísérniök az illető országok közgazdasági politikájának egy általános irányát, valamint minden fontosabb kérdésre vonatkozó mozzanatát és az ottani törvényhozásnak ezen politika érvényesítésére körül kifejtett tevékenységét, valamint a mezőgazdasági szaktudósítók erre vonatkozó törekvéseit. Természetes, hogy a szaktudósítók tanulmányozása tárgyát képező viszonyokra vonatkozó legújabb haladásról és az ezek által elért vívmányokról, továbbá az idevagy törvényalkotás terén elértelépeltett újításokról és ezek hatásáról, valamint a gazdasági fejlődés előmozdítása céljából tervebe vett változott rendszabályokról tüzetes tájékozást kell szereznie.

A szaktudósítók tehát különös figyelemmel kell kísérniök a mező- és erdőgazdasági termények, termékek és cikkek behozatál és kiviteli forgalmát; a vámokat és egyéb forgalmi illetékeket, különösen azon cikkekre nézve, amelyek hazánk termelése vagy fogyasztása szempontjából jelentőséggel bírnak; általában a mező- és erdőgazdasági ügyek fejlődését és az ennek előmozdítását célzó intézkedéseket; a mező- és erdőgazdasági termékek és cikkek előállítását vagy feldolgozást megkönnyítő, vagy olcsóbbá tevő üzemmeket; a gazdasági szakotatás és kísérletezés ügyét, a kivándorlást, a gazdasági munkások és munkaközvetítési viszonyait, a tarifa-politika és gazdasági statisztika, az állategészségügy, állattenyésztés, borászat és szőlőszet, gyümölcs-termelés, a telepítés kérdéseit, szóval a földmívelésügyi tárca körébe tartozó összes fontosabb ügyeket.

De nem elég pusztán a felsoroltaknak figyelemmel kísérése, hanem kell, hogy a szaktudósítók a használnak kiaknázható kedvező konjunktúrákról sürgős jelentést tegyenek, tapasztalataikat rendszeresen feldolgozott jelentésekben a kormánnyal és a hazai gazdaságokkal megismertessék és a külföldi tapasztalatoknak a hazai mezőgazdaság javára való felhasználására nézve a külföldi és hazai viszonyok ismeretének birtokában javaslatokat is tegyenek.

A külföldi mezőgazdasági szaktudósítók rendszeresítése által tehát egy új mezőgazdasági intézmény lép életbe, amelynek hatása mezőgazdaságunk fejlődésének előnyére igen jelentékeny mértékben nemcsak várható, hanem amelynek hatása sok tekintetben új irányok kitzése és követése által egészen átalakító lehet. Meg vagyunk győződve arról, hogy a szaktudósítók elismert képességei a földmívelésügyi miniszter állandó figyelmé és irányításával a kitűzött feladatoknak meg fognak felelni és a hazai mezőgazdaság előrehaladása és boldogulása terén jelentékeny emeltyüknek fognak bizonyulni.

NÖVÉNYTERMELÉS.

Rovatvezető: Kerpely Kálmán.

A fehérvirágú csillagfűrt termelése.

Több ízben felvitam a gazdák figyelmét arra, hogy a különböző csillagfűrészek közül különösen a *lapposmagu* fehérvirágú a egyptomi csillagfű alá a legjobb eredményeket. Ezt különösen hangsúlyozom, mert a gömbölyű magvu fehér csillagfűt nem sokat ér. Több éven át (1895-től kezdve) termeltem sárga, kék, fehérlő, gömbölyű és lapposmagu fehér csillagfűt s bátran állítom, hogy utóbbi adja a legjobb és a legbiztosabb eredményeket, miért is zöldrágázási célokból ezt ajánlom különösen a homoki gazdaságokból (fekarlon). Ambar a lapposmagu fehér csillagfűt szintén a homoktalaj növénye, mely oly költöttek földeken is jó sikerrel termelhető, a má a kényesebb sárga és kék csillagfűt már nem terem meg, utóbbi tehát csakis a mászban szégyen homokon ad kielőgő termést. Az egyptomi csillagfűt is a homok, vágyos homok, homokos vágyos talajokon fejlődik legerőteljesebben, de volt alkalman Nográdmegyén igen ködtű, vasagos agyagtalajain szépen fejlődő csillagfűt látni a Losonc és Póltár közötti országút mentén fekvő földeken.

Miután a fehérvirágú (egyiptomi) csillagfűrt termelés csak zöldrágázási célokra alkalmas, termése csakis ott jó jelentőséggel bírni, ahol zöldrágázást üznek. Miután a trágyázás ezen növény hazánkban is mindinkább terjed, ezen növény jelentőségében szintén emelkedett, olyannyira, hogy már külföldi magkereskedők is fordultak hozzám az egyptomi csillagfű ügyében, jelezvén, hogy a magyar gazdák újabbank leginkább ennek magját keresik.

Tekintettel a fokozódó keresletre és az 5-6 év óta folytatott összehasonlító termelés kísérlete eredményeire, a debreczeni m. kir. gazdasági tanintézet gazdaságában nagyobb területen fogok magtermelés céljából kultiválni.

A fehérvirágú egyptomi csillagfűt április hó folyamán kerül előtérbe a magot, mely zöldrágázási célból július hó első felében szántjuk alá, vagyis akkor, midőn virágzásnak teljes elmúltával, hüvelyének fejlődése kezdetét veszi. Zöldrágázás céljából sorvetőgéppel 10-11 cm. sávolságra vetjük ki. holdanként 80-90 kg. magot számítva.

Igen fontos dolog, hogy a viszonylag nagy magot nem vossák, mert a melyen betakarít mag rosszul kei ki a csillagfűrtetésnél egy igyleni kell, mert nem ritkán ez az oka a vetés hiányos kelésének; a magot legfeljebb 2-3 cm. mélyen szabad áldatarni. Vetés után ökvényleni hengerezi kell. Fontos dolog továbbá a mag csirázóképességéről eleve tájékozódni, mert a csillagfűt magja csirázóképességét 2-3 év alatt nagyrészt elveszíti. A vetés után bevetészet magot tehát csirázóképességére vizsgáljuk meg. Elvezethet azonban a saját termései egyéves mag is csirázóképességű, ha a kicsepeit friss magot vastagon rétegezzük s többszörösen át nem forgatjuk, mert igen könnyen fellemelegszik s megfűled. Ezen dolgokra azért teszjekedtem ki a két elemlelésről azér, mert azert szükségesnek, mert a csillagfűrt termelésnél több helyen elért rossz eredmények nem ritkán a mag rosszasságában vagy mely vetésében lehettek okokat. Ép ugy nem téri a kikelt vetés a foszsolást sem, mert a szártörvényel megsejült csillagfűt tönkre megy.

Maggyezsem meg, hogy a csillagfűrtnek zöldrágázás céljából jó leszántására a Bonis és Jóbánvárosi leszártásnál a legjobb eredményt lehet felhasználni; a dobány körölezántó vas bármely ekére rászerehető.

Hogy a zöldrágázás csillagfűrt termelése esetében földünk egy évi jóvámozgatásáról ne kelljen lemondanunk, leghelyesebb lesz feketé urgarba vagy korai tavaszi zöldrágakarmány után vetni, előbbi esetben április hó folyamán, utóbbi esetben május hó végén. Előbbi esetben július hó elején, utóbbi esetben augusztus havában leszántható s így a föld rendelkezésére az utána következő őszi vetés alá nem akasztja meg. Ha arátás után - tartószabadtáskor - egy-két jó esőt kapunk, akkor tarlóba is vethető; ez esetben az őszi elvetése előtt egy héttel szántjuk alá, vagy pedig tavaszi vetünk beleje. A csillagfűrt trágyázásával ily módon az őszi rozsnál és a burgonyánál igen szép eredményeket értem el.

A csillagfűt vethető egymagában (tisztán) vagy más pillangós virágu, légenyűjűtő növényekkel keverékben. A korai (áprilisi) vetés esetén a tiszta vetést tartom jobbnak, mert oly erőteljesen és sürin fejlődik, hogy a középső vetőnővényt elnyomja; ellenben tarlóba elvetve, lóbabával, homoki borsóval, viktorja borsóval, római búkkönyvel stb. keverten elvetni célszerű.

Miután a csillagfűt 100-120 cm. magasságra felnö s szár első részén kevesebb a levelek száma, igen célszerű még az áprilisi vetés alkalmával is egy alacsony növényt pillangós növény alá vetni, pl. komló, csigavész, borbéret stb., mely esetben a leszántandó enyhéjséget tetemesen fokozzuk.

Gazdasági tapasztalatnál szerint kat. holdanként 260-304 q zöldrágát szántottunk alá a korai áprilisi és 140-220 q-át a késői vetés esetén, feltéve, hogy utóbbira kedvező idő járt. Számításba kell venni ezenkívül a földnek lévő nagyszámu s mélyen lehatoló gyökereket is.

Magtermelés céljából a csillagfűt április hó folyamán vetjük el 24 cm. sávolságra, de a sorban sürin, tehát 78-80 kg. mag felhasználással. Nem jó sem a tulisúri, sem a tulirika vetés, nem a sorban való, de a sávolságotól vove alapul. Előbbi esetben kevesebb hüvelyt kő, utóbbi esetben sok oldal-hüvelyt levei, a hüvelyk fejlődése érdes, rendkívül egyfolyón és sok bajunk lesz az aratással. Apólsában nem részesül, kivéve ha nagyon gyomos a föld, ez esetben egyszer, de *óvatosan*, a szártörvek megsértése nélkül megkaplandó. A hüvelyk érése augusztus hó elejére esik; az érett hüvely barnasúni, bőrnemű s különböző felemleltendők tartom, hogy nem pattan fel oly könnyen, mint a többi csillagfűfajcsaléknál, miért is aratása kevesebb bajjal és veszteséggel eszközölhető.

Az érett magcsillagfűrtöt vagy sarlóval vágjuk le vagy gyökerestől kitépjük, utóbbi esetben tarlója természetesen jóval kevesebbet ér, miért is helyesebb sarlóval levagni, de ez esetben telérni ne hagyjuk, mert akkor a magpergés el nem kerülhető; telérlet állapotban csakis kinyívással takaríthatjuk le. Utószárítás céljából a vetyes régeivel letétele fordított oszlokból rakjuk, vagy a vetyekbe köté korbácu állítjuk s végül - akár kint a földön készített szerin - kézi csepkelők kicsepeljük. A kicsepeit magot megrostálva, szellős helyen, nem túlmagasan raktározva, többszörösen átforgatjuk.

A nálam elért eredmények szerint a k. holdankénti megtermés 10-12 q között ingadozik.

A magcsillagfűt után a föld kitűnő erőben marad vissza s utána az őszi kitűnő eredményt termeszethetők; merem állítani, hogy e tekintetben az összes egyéb előveteményeket felülmúlja.

Sajnos, hogy a csillagfűt viszonyaink között csakis zöldrágázás céljából vethető figyelembe, amennyiben zöldrágakarmányképen a földet megművelhet, magja pedig csak előtérés kezeldése után válik feltakarmanyozásra alkalmatlanná.

Külföldi eredmények után indvra, kísérletet tettünk a zöldrágatógat csillagfűrtnek szobolyázásával a dacára az ily módon nyert takarmány kitűnő szagának és színének, semmiféle jószág nem ette.

Ezen ezért a csillagfűrt jelentőségét csakis a zöldrágázás szempontjából emeltem ki, azon czéljának azonban kitűnően megfelel, miért is ily viszonyok között értéket kicsinyelnünk nem szabad.

Kerpely Kálmán.

ÁLLATTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Kovács Béla.

A bika befolyása az üsző-utó tejelőképességre.

Nagyon helyesen jegyezte meg Ujhelyi tanár ur „Nyugati jellegű szarvasmarhatenyésztésünk III-” c. közleményében, hogy a magyar-órári állattenyésztést a tenyész-bizik megválasztásánál arra is sulyt fektet, hogy minő tejelőképessége volt a bika anyjának. Helyesen jegyezte meg ezt e helyen, mert felvitte erre a dologra a figyelmet, rámutatott arra, hogy a tejelőképesség átkötésénél a bikának is jut jelenlétében szerep s hogy a bika helyes és célszerű megválasztása által az utótejk tejelőképességét fokozni, ellenkezőleg pedig csökkenteni lehet. Helyesen tette, hogy rámutatott, mert nálunk Magyarországon a bika ezirányban befel áadt eddig el nem ismerték, illetőleg csak nagyon kevés gazda van az országban, aki tenyészbiziknak ezirányban helyes megválasztásánál is igyekezett volna tenyészetenek tejelőképességét javítani.

A bikák ezirányban átkötött képessége tehát nem köztudomású dolog, de nem is lehet az, mert nem igen költöttek ideig oyan kísérleti eredmények, melyek ezt kézzel foghatóvá tették volna. Tudtuk azt nagyon sokan, hogy egyes kiválóbb gazdák a tenyészbizik megválasztásánál az anyaiáll tejelőképességét is tekintbe veszik, tudjuk, hogy egész ország-részek, országok gazdaságossága is figyelemre méltató a dolog, de mindentit csak gyakorlati tapasztalatokra, nem pedig szabályosan végrehajtott kísérletek megdönthetetlen adataira támaszkodva. A magyar irdalomban erre vonatkozó kísérleti adatok nincsenek is, de kevés az ilyen adatok száma a német s francia irdalomban is.

Közel áll a feltevés, könnyen elhithető dolog, hogy az anyvart üsző-utódjára átkötött tejelőképességét, illetőleg az ismételt bajlást. Az azonban, hogy bika utódján keresztül üsző-utódjára is átkötésbe tejelel képességét, nem annyira magától értődő természetes dolog, hogy arra a józanul gondolkzó ember maga magától is rájöhetne. Adatokkal kell ez állítást bizonyítani s ha ez adatok világosan fogják igazolni a bika ezirányban átkötött-képességét, megtagyok győződve, hogy a bika megválasztásánál erre a körülményre is mindenki figyelemmel lesz.

Mert csakugyan nagy horderejű dolog ám, ha a bikának ezirányban is van átkötött-képessége. Tudva ezt, midőnkban áll valamely tenyészett tejelőképességét rövidesen - két-három nemzedék keresztül lényegesen megjavítani. Ellenben ha e körülményt figyelmen kívül hagyjuk, esetleg évtizedeken keresztül sem érjük el ezunkat. Mert hogy áll ezidőszent a dolog? Ugy hogy egy tenyészetenben, ahol 50 db tehát áll, csak 5 db van igazán jó tejelő, a többi csak közepesen, vagy rosszul tejelel. Lehetéges-e ennek az 5 db jól tejelelő tenyészett üsző-utódjára az egész állomány tejelőképességét megjavítani, ha nem, vagy csak oly hosszú idő alatt, amely egy emberöltővel is felér. Ha ellenben az 5

jól tejlő tehéntől származó bika az anyja tejelőképességét utódnak csak fele részére is átörökíti, roppant gyorsan gyaraphatnak, mert míg a tehén csak egy évig, addig a bika számos utódnak életet.

Tekintettel az elmondottak fontosságára, bemutatott itt azon adatokat, amelyek *Hítscher* Károly a kleinhof-tapani tejgazdasági szakiskola igazgatója gyűjtött s azokat, melyeket magam a kassai gazdasági tanintézet tehenészetének törzskönyvéből kivontam.

Hítscher 83 évvel ezelő óta mint 10 éven keresztül gyűjtött adatokat állított össze s valóban nagyon tanulságos és érdekes formában bocsátotta közre. Nagyszabásu munkájának kivonatot a bikák átörökítő-képességét illetőleg a következők mondja.

„Ha összehasonlított leszünk az egy és ugyanazon bikától leszármazó tehenek tejelő-képessége között, úgy nagyon sok esetben feltűnő egyformaságot fogunk találni az egy bikától származó utódok tejelő-képessége s a tej minősége között. Így az Edelmann bikától származó 9., 22., 27., 31., 49., és 470. számú tehenek megközelítően egyforma zsidrus tejet adtak; a 15., 469. és 470-és féléstevőre több évi átlagban egyformán 124 kg. vajat adtak évente. Egy Va nevű bikától csak két tehén állott az istállóban; mindkettő igen zsírszegény tejet adott. Viszont azonban feltűnő különbségek is mutatkoztak; így a 28. az Edelmann tehén valamennyi féléstevőre között a legzsidrusabb tejet adta, ellenben az ugyanazon bikától származó 32. számú tehén teje igen zsírszegény volt, aminek megszarított adja az, hogy a tehenek más és más anyjától is származtak. Egy Lord nevű bikának utódnál átlagosan 3814 kg., a II. számú bikának utódnál ellenben csak 2854 kg. tejet adott.“

Több adatot is közölve, átér azután arra, hogy a tehenek minő befolyással voltak őszo-utódnak tejelő-képességre s végül azon következtetést vonja le, hogy az észlelt esetekben a bika vajúdásánál nagyobb befolyást gyakorolt őszo-utódnak tejelő-képességre, mint a tehén, vagyis, hogy 10 féléstevő közül 6-szor a bika örököttette át a nagyanyának tejelő-képességét s csak négyezer jutott az anyja tejelő-képessége érvényre az utódnak.

Meggyőződést szerzendő arról, hogy *Hítscher*nek adatait mennyiben támogatják a kassai gazdasági tanintézet törzskönyvi adatai, abból a következők jegyzetem ki:

Egy *Hanzi* nevű bikának anyja Caisnos, 5 évi átlagban adott 2475 liter tejet. Hanzinak anyja Kunigunda 2870 liter,

Sarolta 2 évi átlag 2341 liter, ennek anyja Böbe 2345 liter,

Pirók 3 évi átlag 2307 liter, ennek anyja Pirók 2610 liter,

Kati 4 évi átlag 1916 liter, ennek anyja Alice 2062 liter,

Szilaj 4 évi átlag 1824 liter, ennek anyja Kisasszony 2747 liter,

Bibor 2 évi átlag 1800 liter, ennek anyja Bibor 2498 liter,

Ezen adatokból tehát csak arra lehet következtetni venni, hogy abban az esetben, ha a bika jól tejlő tehéntől származott s az általa befedezett tehennek anyja is jól tejlő volt, csaknem bizonyos, hogy az őszo-utód is jól tejlő lesz. Ez esetben a hat utód közül háromnak tejelő-képessége teljesen meggyőzőik az apai részéről; nagyrészt az anyja tejelő-képességével, három pedig valamivel mögötte marad.

Egy másik bikának *Herdounek* az anyja, Flóra, két évi átlagban csak 843 liter tejet adott. Ennek csak három őszo-utóda állott az istállóban és pedig:

Cifra 4 évi átlag 1643 liter, ennek anyja Kujla 1640 liter átlag,

Ida 2 évi átlag 980 liter, ennek anyja Caisnos 2406 liter átlag.

Piroska 5 évi átlag 1701 liter, ennek anyja Gyöngyös 2507 liter átlag.

Ez a bika tehát károsan befolyásolta az őszo-utódok tejelő-képességét s jól tejlő anyjától gyengén tejlő utódnak nemzett.

Egy harmadik bikának *Salomonnak* az anyja Gizella adott 5 évi átlagban 1788 liter tejet, tehát közepesen tejt. *Salomonnak* 8 leánya állott a tehenészetben s mindannyja közepesen vagy rosszul tejt, dacára annak, hogy egyik-másiknak anyja jól tejtő volt. *Salomonnak* leányai:

Elvira 2 évi átlag 1422 liter, ennek anyja Antonia 1903 liter,

Luczia 2 évi átlag 898 liter, ennek anyja nines fejegyzet,

Zuzsi 3 évi átlag 1754 liter, ennek anyja Kunigunda 2870 liter,

Julesa 4 évi átlag 1022 liter, ennek anyja Malvin 1982 liter,

Piros 1 évi átlag 1150 liter, ennek anyja Kisasszony 2216 liter,

Erzi 3 évi átlag 1483 liter, ennek anyja Vici 1988 liter,

Salumith 2 évi átlag 1330 liter, ennek anyja Sári 1467 liter,

Iren 2 évi átlag 1421 liter, ennek anyja Nyakas 1860 liter.

Egy *Sándor* nevű bikának anyja szintén Kisasszony volt 2 évi átlagban 2746 liter tejet. Három őszo-utóda állott az istállóban, melyek közül kettő határozottan apai nagyanyjától örökölte a tejelő-képességét, amennyiben anyja tejelő-képessége csak közepes volt. *Sándor* utódnál:

Minerva 2 évi átlag 2241 liter, ennek anyja Sári 1561 literrel,

Anyanka 2 évi átlag 2102 liter, ennek anyja Olga 1467 literrel,

Arva 4 évi átlag 1561 liter, ennek anyja Margit 2127 literrel.

Egy *Ficzkó* nevű bikának anyja, Terka, 3 évi átlagban adott 1840 liter tejet. Ezen bikának 36 őszo-utóda volt, amelyek mind-annyi megközelítően egyformán tejt. Es pedig:

Sári 5 évi átlagban adott 1328 liter tejet

Ida 4 " " " " 1730 " "

Peeska 4 " " " " 1633 " "

Rózi 3 " " " " 2006 " "

Vesztza 4 " " " " 1823 " "

Habár nevezett tehenek anyjának tejelő-képességét nem is tudom kimutatni, mert a fejlegyzések nagyon régiek, mégis felehetők, amelyek azonban a bika befolyását az őszo-utódok tejelő-képességre távolról sem helyezik kelő világításba, mert sokkalta több adott volna közvégsze arra, hogy kétségbe nem vonható következtetéstelhosszunk le. Annyiban azonban ezen adatokból is kétségkívélnek látszik, hogy a bikának igen jelentékeny befolyása van az őszo-utódok tejelő-képességre s elfogadhatónak látszik az a feltevés, hogy semmivel sem kisebb ezen befolyás, mint magának az anyjának befolyása.

Ezért az adatokat tudtam összeszteni, amelyek azonban a bika befolyását az őszo-utódok tejelő-képességre távolról sem helyezik kelő világításba, mert sokkalta több adott volna közvégsze arra, hogy kétségbe nem vonható következtetéstelhosszunk le. Annyiban azonban ezen adatokból is kétségkívélnek látszik, hogy a bikának igen jelentékeny befolyása van az őszo-utódok tejelő-képességre s elfogadhatónak látszik az a feltevés, hogy semmivel sem kisebb ezen befolyás, mint magának az anyjának befolyása.

E kérdés végleges eldöntése azonban igen nagy horderájú volna. S mert egyetlen egy tehénestert adataiból a kérdés végleges eldöntése nem lehetséges, felkérnem mindazon tehenészetek kerelőit, akik legalább 15—20 év óta rendszeres próbaféjeket tartanak s az őszo-utóknéhoz bevezetik, legyenek szívesek ezen adatokat alkalmadtan törzskönyveikből olyan módonban kivonni, miként az általam eszközöltet s ezen kivonatot küldjék meg nekem, hogy azokat feldolgozva, mindannyunk okulására a jövő té feljaján e lapok hadjaján bemutatthassam.

Köszönet Bék.

LÓTE NYÉSZTÉS.

A pótlóvázás kérdéséhez.

E czim alatt a „*Köztelek*” 18-ik számban Wertheimstein ur szavazott tollából megjelent cikk tartalma, azt hiszem, sok lötenyésző gazda helyesléssel találkozik. Sok elvitatlanban igazság jut benne felszínre. De szeríntem nem elég arra, hogy teljesen meggyőző legyen az érvelés, ha csak az ügyesített lönyág értékelhetőre körül nézések okait. Ezen czért, mint érdekelte tenyésző alkalmazzerínek látom erre még bővebben kitérni.

Több oldalról hallottam már én is a panaszt, olvastam is róla, hogy épen Magyarországon, mely a lötefűzéshez terén a külfölddel szemben óriási előrelépést tud felmutatni s loeoptimálkát hímevet szerzett, a katonák részére vástrolt lovak nem állják ki a szigorú kritikát. Gondolkozom ennek okai felett, eszmét cseréltem gazdatisáimmal is, és azt hiszem réz tudok mutatni többféle körülmenyre, mely ezt a kérdést az érdekelők előtt könnyen meggyőzővé teszi.

Amennyiben a lovánkról úgy vagnuk, mint a tulszorgon fősvény gazda a kenyerével; ez eladja az elsőrdnő buzdiát, mely a kereskedelem révén külföldre vándorol, hol az angulus ézi a belőle készült finom kalácsot, míg ő a maga részére itthon hagyja a másodrendű kenyeréket valót.

Így tudják a külföldi lékereskedők már régtől fogva azt, hogy lötenyészőnk híres és hogy innen kitűnő anyagot vhetnek ki. Visznek is, nem sajnálják megfizetni a jót s itthon hagyják a nekik fölösleget, vagy másodrendű anyagot.

Lóavató bizottságaink a kinstör által ninesenek meghatalmazta egy bizonyos és maximális átlagot tul s hogy a létszám mégis beszeresétek legyen, kénytelenek beszéni a külföldiek által itthon hagyott gyengébb anyaggal.

Lóavató bizottságaink száma kevés, ök maguk nem győzik az összes pótlóvázak közvetlenül beszeríni, hanem kénytelenek a kereskedőköt másod-, harmadkézből venni azokat, a kereskedőköt kölltségek, kokczatuk fejében olívtant buszá nyereségé árnak is!

Azt a panaszt is hallottam már több ízben hangzotnait gazdatisáimtól — és nem is jogosulatlanul — hogy lövató bizottságaink az eléjük vezetett lovak elbírádsánál a kisgazdákkal szemben túlságosan szigorúsággal járnak el és volt egyik fő oka annak, hogy az ambuláns lövátörőköt elkedvetlenedtek, pedig, amint a következőkben mutatják, a tulajbott szigorral nem érték el a kellő célt. Megtérítsem velem is, hogy egy lovatam, melyet a bizottság visszautasított, a következő héten tartott országos vásárban épen a katonák részére vásároló kerékbeöt megvette katonái özeókra. En máig sem értem azt, hogy az a lö egy háltsált mirev vált katonái szolgátsátsá alkalmasságból az által, hogy nem az én istállólomból került közvetlenül a kaszárnyá a, hanem a kereskedőből, már pedig az kézen fekvő, döb, hogy az állam legalább is 50 forinttal drágábban jutott hozzá, mint azt öntölem megkaphatna volna! Csak ez az egy példa is bizonyít amellett, hogy a lövató bizottság az eléje vezetett lovak elbírádsánál helytelen szigorúsággal jár el akkor, a midőn még sem kerülhet ki azt, hogy katonai lönyágunk némi jogosult gáncsnak kitérő ne legyen.

En a kereskedők Wertheimstein ur felfogásátsá szemben a pótlóváz bevásárlásót határozotnait elítálsám és abból kizárnam, épen a kinstörészők és így a népies anynésztés helytelen. Mert azt eldöb, hogy midőn megfordult a vásáron, az látható, hogy mennyi vászálészt ünnek ezek a kisgazdák tudatlan-

ságával s löismeretük hiányos voltával. Megveszik — először jól leszolva, legyaztára szegény jóságát — a kizsárgától poptól a nagy eladással a kénestár szelvényre, nyersággal, sokszor megkésztéssel áron is! Így állván a dolog — pedig így — nem esuda, csak a kizsárga, aki kedvelt állatját dedelgetve, sok gondal fölnevelte szép haszon reményében, a vásáron illuzióból kiabrándulva, kedvet vesztve a további fáradozásoktól, mert nem látja jutalmát, nem veszi haszánt a 3—4 évi gondolatokért. Ez is egyik oka annak, hogy népies tenyésztésünk terén a földmívelésügyi kormány minden üdvös intézkedése mellett is olyan sok kívánni valót találunk!

Nézünk és keresünk már most azokat az okokat, melyek népies tenyésztésünk fejlődését az ország nagyrészenben 3—4 évi gondolatokért, sokszor egyes oly vidékeknél, melyek kedvező fekvésük, helyzetükkel fogva e tekintetben is olyan óriási haladást tudnak felmutatni, hogy lötenyésztésük semmi kívánni valót sem hagy fenn. De van még Magyarország nagy részében olyan sanya állomány és épen Biharban is, hogy azt mindennek el lehet mondani csak lóknak nem.

Igen helyesen jegyezte meg Wertheimstein ur, hogy az ambulans lóvásárok eltréslése nagy kár volt. Nem lett volna szabad azokat beszűntetni, hanem inkább fejleszteni kellett volna! De ezt csak egy lehetett volna elérni, ha a lováto bizottságokat legalább is megkésztéreznek, mert a jelenleg működők száma nagyon kevés arra, hogy az ő működésük körébe eső nagyobb városok vásárait mind felkeressék, pedig fel kellene keresniök és itt érintkezzenek a kistenyésztőkkel, itt válnék ezekre nézve is hozzáférhetővé a lováto bizottság működése. Csakis így lehetne a kereskedők közötti vásárlást beszűntetni, csak így lehetne a népies tenyésztést igazán felvirágoztatni, ha a kizsárgák ezt később meg vásárra beállítják, katonai célokra alkalmas lovaknak értéket!

Hogy népies tenyésztésünkben kevés a katonai célokra alkalmas anyag, annak oka fentebbiek kivül csakugyan szerintem is a kizsárgák e tekintetben való ismeretelenkedésében és abban találok, hogy nálunk a jó lovak felneveléséhez való egyik főfeltétel, az egészségös jó nyári legelő anyzék, mely okot ugyan nehéz, de nem lehetetlen megszüntetni.

E tekintetben szép feladat vár a gazdasági felolvasásokat tartó intelligens gazdák és állattenyésztési felügyelőnkre, a népet kioktatni arra, hogy mik a feltételei a hazonnal járó lónevelésnek.

De hátr vagyok még egy másik okot is felmenteni és a nagyméltóságú földmívelésügyi miniszter ur becesé figyelembe ajánlani. Míg vagyok győződve róla — ha akad, ki figyelmét eme körülményre felhívja — hogy ő, ki a kizsárgák érdekében anyai jóindulattal tanusított, mint eddig egyik előzetes vagyis a kizsárgák met sem fogja figyelmem kívül hagyni. Nem csak az én egyéni véleményem az, hanem az ország valamennyi intelligens gazdája is azon elvnek hódol, hogy *lehetőleg korán kell elvenni a kancákat* s lehető korai csíkokat kell produkálni. Látjuk ezen elvet minden uradalomban és minden nevesesebb lötenyésztőnél. Egyedül a népies tenyésztés vagyis a kizsárgák vannak kizárva ennek lehetőségtől, mert az állami méneket nem bocsátják márczius 1. előtt fedező állomásokra. A kizsárgák 5—10 százaléka nevelhet csak kora csíkot, a többi rész elesik ezen előnyök megszerzése lehetőségtől. Pedig a lesőt ellett nyári csíko a nagy meglegben kevésbbé rossz legelőknél kopió és munkában is lecsúsztatja az állatot nem kap elég telét, maga még nem tudja megkeresni a táplálékát és már kiskorában elcsatnyul — elcsenevesz. A január-február i. elesemnél — mert télen a kizsárga lova legtöbbet pihen,

jobb takarmányon, répán telet a kancza, a tavasi szántás-évszre beállítára jó erőben erős csíkot, melyi munkára alkalmas a márczius-apriliusig — vagy még később született csíko a nagy fadaralmak folytán, melyek között anyját a puha szántásban kísérő, utóbb a nagy melegek bohtallva annyira elcsigázódik, hogy legnagyobb részük telés életében sem tudja kivehenni.

Ebből is látható, mennyivel célszerűbb lenne, ha az állam már febrúár elején bocsátná ki a méneket fedező állomásokra; ez az államnak nem okozna költségfeltelet, a népies tenyésztés terén pedig határozottan előnyös javulást idézne csakhamar elő.

Az is igaz, hogy az állam nagyban előmozdithatná a népies tenyésztést azzal, ha a tartásra kiadott katonalovak nem 9., 10-ik éves korukban, hanem a kizsárgák 6—7 éves korban 3—4 évi szolgálat után, tehát 7—8 éves korban adatnának a vállalkozó tulajdonába, de kizárólag a tenyésztésre való használat közzételésege mellett, mert bizony igaz az az állítás, hogy a legjobb anyag nagyrésze a katonák kezén parlogon hever.

De magában még ez sem volna elég, hanem módok kellene adni a hó ninc. csikolegő felállításra keletkezésére, ahol pedig van ott a legelők nyakra-főre való elosztásának feltétele megittint, mert a sok feltölt legelő mellett a legtöbb kizsárga lova 3—4 éves korára elhibásodik vagy a jászónál vagy a kórán munkába fogás által és katonai célokra, vagy általában hasznossal való értékesítésre alkalmatlanná válik.

Az az általánosan hangzottól jóvendődés, hogy a vilamosok alkalmazásának elterjedésével a vasútvonalak dírtára jöttével az ország lötenyésztése hanyatlásnak indul, mert előzetleg nagyobb mértvű kereslet sokkenni fog, nálunk a katonai lö tenyésztés nem fogja alternálni, mert ebben a típusban mindig nagy keresletnek fog öröndenni a magyar lö. Ezt bizonyítja az is, hogy az angolok ugyancsak veszik lovakat, nem támasztva oly nagy igényeket, mint mi lováto bizottságunk.

Népies lötenyésztésünknek tehát nézetem szerint határozottan a katonai célokra megfelelő lovak előállítására és tenyésztésére kell a foyulást fektetni s a tenyésztők figyelmét ebbe kell terelünk, mert tény az, hogy katonalovaink nagy részét a kistenyésztők szolgálatják, a luxuslovak előállítására pedig a módosabb tenyésztők és a ménesek czéllát képezi, melyek a főlegelőt ugy is legnagyobbértékű a külföldnek szolgálatják.

Pfeiffer István.

A fenti közleményhez a következő megjegyzéseket kell fűzőm:

Az az elterjedt vélemény, hogy „katonaink lovak” nem állják ki a szigorú kritikát, némilig téves, mert az anyag tellegt igen jó. Ezt maga a czikró is bizonyítja, azaz az állításával, hogy a lováto bizottságok tulajdonra járnak el az anyag kiválasztásánál.

Az a nézet, hogy lováto-bizottságaink nem kaphatnák jó lovakat, mert a javát előzedi a külföldi vevő, szintén nem egészen tárt. Sajt tapasztalattomból tudom, hogy Románia, Bulgária, Görögország, Törökország és Szerbia olyan anyagot vesznek nálunk katonai célokra nagy mennyiségben, mely úgy árra, mint minőségére nézve messze vannak a mi remontáink ára és minősége mögött. Láttam lovat asszentián nálunk Olaszország részére: mintegy 300 db. a lokecskedők által elővezetett lö közül a mi bizottságunk alig 20 lovat vett és e leszelés után az olasz bizottság még 150-et talált az ő czikrára, a franczuzok, Franczuzország felé irányuló kivitelünk zömét a hámos lö általában és a luxuslovet kivétl. Kivétl kereskedelmünk tehát nem árt remontazúkesztésünk fedezésének.

Az állami mének korábban kihelyezésére nézve általános szabály nem lehet alkotni. Vannak melegek, ahol márczius 1. előtt a méneknek semmi esetre sem akada dolguk a zord éghajlat miatt. Ellenben ott, ahol a viszonyok a fedetésnek febrúarban való megkezdését kívánatos teszik, a földmívelésügyi miniszter ur eddig sem zárkózott el a méltányos kivánság teljesítéséről és úgy tudom, hogy Arad, Bekés, Bács-Bodolya, Csánád, Csengred, Temes-és Torontálmegegyében az állami mének évek óta febrúar első felében kezdik kiküldésüket, mivel az illető vármegyék lötenyésztés bizottságja eziránt indokolt feltételezt tett a miniszteriumhoz. Ezt másutt is tehetik, ahol a viszonyok megkívánják.

Kiss M.

ÁLLATEGÉSZSÉGÜGY.

Rovatvezető: Dr. Hutyra Ferencz.

Bosznia és Herzegovina állategészségügye.

Aki ma az okkupált tartományokat meglátogya, alig tud elképzelni az elmaradottságnak azt a képét, mely ott létezhetett abban az időben, egészen csak két évtized előtt, a midőn az igazgatást az osztrák-magyar monarchia átvette. A jól felszerelt vasúti vonalak, a jó karban tartott országutak, ezek mentén a számos államépítők és a modern gyártelepek, gondosan megművelt földek és a legelőknél jórészt már nyugati jellegű mutató állatállományok, a személybiztonság és a rend mindenben és mindenütt, már megállapodott kulturára utalnak és a még törökös izlésben épült házak, valamint a lakosság eredeti viselete nékül könnyen efelétek az utazó, hogy olyan földön jár, melyen még a karajnyi idő előtt a modern kultúrateremtégek teljesen ismeretlenek voltak. Valóban a monarchia a legnemesebb értelemben teljesítette az elvallalt missziót, mert, ha fegyveres erővel győzte is le az ellenállást, a modern kultúra békés eszközzeivel biztosította a tartományok részére a legamint a megadott részre a békés fejlődés és boldogulás feltételeit.

Ez az eredmény csak egy volt előrétek, hogy a kormányzat lehetőleg minden téren iparkodott a létező állatokon fokozatosan javítani, de e közben az illető tartományok meglévő viszonyival és a fejlődés természetes feltételeivel számolt és újításban ezekhez alkalmazkodott az állattartás. Résztelen a föld hátr még igen primitív művelése lévén a lakosságuk megmehetési forrása, ezen a téren kellett a reformokat megkezdzeni s csak azután jöhetett az ipar fejlesztése, helyesebben megteremtése szöba. A kormányzónak, a közlekedési utak javítása mellett, mindenképp a talaj oszkeru zaporosítása, az új fajta tenyésztési mechanizáció, az emésztéses fordított gondot s ezen a téren maris feltevő szép eredményeket ért el. Nevezetesen az állattenyésztés terén meglehetően apaalitok alkalmazásával egyrészt a létező állatállomány eredeti fajtajellegének megtartása mellett javított, másfelől tisztavérű állományok behozatallával és továbbzaporosítással új fajta tenyésztési mechanizáció, az emésztéses fordított gondot s ezen a téren maris feltevő szép eredményeket ért el. Nevezetesen az állattenyésztés terén meglehetően apaalitok alkalmazásával egyrészt a létező állatállomány eredeti fajtajellegének megtartása mellett javított, másfelől tisztavérű állományok behozatallával és továbbzaporosítással új fajta tenyésztési mechanizáció, az emésztéses fordított gondot s ezen a téren maris feltevő szép eredményeket ért el. Nevezetesen az állattenyésztés terén meglehetően apaalitok alkalmazásával egyrészt a létező állatállomány eredeti fajtajellegének megtartása mellett javított, másfelől tisztavérű állományok behozatallával és továbbzaporosítással új fajta tenyésztési mechanizáció, az emésztéses fordított gondot s ezen a téren maris feltevő szép eredményeket ért el. Nevezetesen az állattenyésztés terén meglehetően apaalitok alkalmazásával egyrészt a létező állatállomány eredeti fajtajellegének megtartása mellett javított, másfelől tisztavérű állományok behozatallával és továbbzaporosítással új fajta tenyésztési mechanizáció, az emésztéses fordított gondot s ezen a téren maris feltevő szép eredményeket ért el. Nevezetesen az állattenyésztés terén meglehetően apaalitok alkalmazásával egyrészt a létező állatállomány eredeti fajtajellegének megtartása mellett javított, másfelől tisztavérű állományok behozatallával és továbbzaporosítással új fajta tenyésztési mechanizáció, az emésztéses fordított gondot s ezen a téren maris feltevő szép eredményeket ért el. Nevezetesen az állattenyésztés terén meglehetően apaalitok alkalmazásával egyrészt a létező állatállomány eredeti fajtajellegének megtartása mellett javított, másfelől tisztavérű állományok behozatallával és továbbzaporosítással új fajta tenyésztési mechanizáció, az emésztéses fordított gondot s ezen a téren maris feltevő szép eredményeket ért el. Nevezetesen az állattenyésztés terén meglehetően apaalitok alkalmazásával egyrészt a létező állatállomány eredeti fajtajellegének megtartása mellett javított, másfelől tisztavérű állományok behozatallával és továbbzaporosítással új fajta tenyésztési mechanizáció, az emésztéses fordított gondot s ezen a téren maris feltevő szép eredményeket ért el. Nevezetesen az állattenyésztés terén meglehetően apaalitok alkalmazásával egyrészt a létező állatállomány eredeti fajtajellegének megtartása mellett javított, másfelől tisztavérű állományok behozatallával és továbbzaporosítással új fajta tenyésztési mechanizáció, az emésztéses fordított gondot s ezen a téren maris feltevő szép eredményeket ért el. Nevezetesen az állattenyésztés terén meglehetően apaalitok alkalmazásával egyrészt a létező állatállomány eredeti fajtajellegének megtartása mellett javított, másfelől tisztavérű állományok behozatallával és továbbzaporosítással új fajta tenyésztési mechanizáció, az emésztéses fordított gondot s ezen a téren maris feltevő szép eredményeket ért el. Nevezetesen az állattenyésztés terén meglehetően apaalitok alkalmazásával egyrészt a létező állatállomány eredeti fajtajellegének megtartása mellett javított, másfelől tisztavérű állományok behozatallával és továbbzaporosítással új fajta tenyésztési mechanizáció, az emésztéses fordított gondot s ezen a téren maris feltevő szép eredményeket ért el. Nevezetesen az állattenyésztés terén meglehetően apaalitok alkalmazásával egyrészt a létező állatállomány eredeti fajtajellegének megtartása mellett javított, másfelől tisztavérű állományok behozatallával és továbbzaporosítással új fajta tenyésztési mechanizáció, az emésztéses fordított gondot s ezen a téren maris feltevő szép eredményeket ért el. Nevezetesen az állattenyésztés terén meglehetően apaalitok alkalmazásával egyrészt a létező állatállomány eredeti fajtajellegének megtartása mellett javított, másfelől tisztavérű állományok behozatallával és továbbzaporosítással új fajta tenyésztési mechanizáció, az emésztéses fordított gondot s ezen a téren maris feltevő szép eredményeket ért el. Nevezetesen az állattenyésztés terén meglehetően apaalitok alkalmazásával egyrészt a létező állatállomány eredeti fajtajellegének megtartása mellett javított, másfelől tisztavérű állományok behozatallával és továbbzaporosítással új fajta tenyésztési mechanizáció, az emésztéses fordított gondot s ezen a téren maris feltevő szép eredményeket ért el. Nevezetesen az állattenyésztés terén meglehetően apaalitok alkalmazásával egyrészt a létező állatállomány eredeti fajtajellegének megtartása mellett javított, másfelől tisztavérű állományok behozatallával és továbbzaporosítással új fajta tenyésztési mechanizáció, az emésztéses fordított gondot s ezen a téren maris feltevő szép eredményeket ért el. Nevezetesen az állattenyésztés terén meglehetően apaalitok alkalmazásával egyrészt a létező állatállomány eredeti fajtajellegének megtartása mellett javított, másfelől tisztavérű állományok behozatallával és továbbzaporosítással új fajta tenyésztési mechanizáció, az emésztéses fordított gondot s ezen a téren maris feltevő szép eredményeket ért el. Nevezetesen az állattenyésztés terén meglehetően apaalitok alkalmazásával egyrészt a létező állatállomány eredeti fajtajellegének megtartása mellett javított, másfelől tisztavérű állományok behozatallával és továbbzaporosítással új fajta tenyésztési mechanizáció, az emésztéses fordított gondot s ezen a téren maris feltevő szép eredményeket ért el. Nevezetesen az állattenyésztés terén meglehetően apaalitok alkalmazásával egyrészt a létező állatállomány eredeti fajtajellegének megtartása mellett javított, másfelől tisztavérű állományok behozatallával és továbbzaporosítással új fajta tenyésztési mechanizáció, az emésztéses fordított gondot s ezen a téren maris feltevő szép eredményeket ért el. Nevezetesen az állattenyésztés terén meglehetően apaalitok alkalmazásával egyrészt a létező állatállomány eredeti fajtajellegének megtartása mellett javított, másfelől tisztavérű állományok behozatallával és továbbzaporosítással új fajta tenyésztési mechanizáció, az emésztéses fordított gondot s ezen a téren maris feltevő szép eredményeket ért el. Nevezetesen az állattenyésztés terén meglehetően apaalitok alkalmazásával egyrészt a létező állatállomány eredeti fajtajellegének megtartása mellett javított, másfelől tisztavérű állományok behozatallával és továbbzaporosítással új fajta tenyésztési mechanizáció, az emésztéses fordított gondot s ezen a téren maris feltevő szép eredményeket ért el. Nevezetesen az állattenyésztés terén meglehetően apaalitok alkalmazásával egyrészt a létező állatállomány eredeti fajtajellegének megtartása mellett javított, másfelől tisztavérű állományok behozatallával és továbbzaporosítással új fajta tenyésztési mechanizáció, az emésztéses fordított gondot s ezen a téren maris feltevő szép eredményeket ért el. Nevezetesen az állattenyésztés terén meglehetően apaalitok alkalmazásával egyrészt a létező állatállomány eredeti fajtajellegének megtartása mellett javított, másfelől tisztavérű állományok behozatallával és továbbzaporosítással új fajta tenyésztési mechanizáció, az emésztéses fordított gondot s ezen a téren maris feltevő szép eredményeket ért el. Nevezetesen az állattenyésztés terén meglehetően apaalitok alkalmazásával egyrészt a létező állatállomány eredeti fajtajellegének megtartása mellett javított, másfelől tisztavérű állományok behozatallával és továbbzaporosítással új fajta tenyésztési mechanizáció, az emésztéses fordított gondot s ezen a téren maris feltevő szép eredményeket ért el. Nevezetesen az állattenyésztés terén meglehetően apaalitok alkalmazásával egyrészt a létező állatállomány eredeti fajtajellegének megtartása mellett javított, másfelől tisztavérű állományok behozatallával és továbbzaporosítással új fajta tenyésztési mechanizáció, az emésztéses fordított gondot s ezen a téren maris feltevő szép eredményeket ért el. Nevezetesen az állattenyésztés terén meglehetően apaalitok alkalmazásával egyrészt a létező állatállomány eredeti fajtajellegének megtartása mellett javított, másfelől tisztavérű állományok behozatallával és továbbzaporosítással új fajta tenyésztési mechanizáció, az emésztéses fordított gondot s ezen a téren maris feltevő szép eredményeket ért el. Nevezetesen az állattenyésztés terén meglehetően apaalitok alkalmazásával egyrészt a létező állatállomány eredeti fajtajellegének megtartása mellett javított, másfelől tisztavérű állományok behozatallával és továbbzaporosítással új fajta tenyésztési mechanizáció, az emésztéses fordított gondot s ezen a téren maris feltevő szép eredményeket ért el. Nevezetesen az állattenyésztés terén meglehetően apaalitok alkalmazásával egyrészt a létező állatállomány eredeti fajtajellegének megtartása mellett javított, másfelől tisztavérű állományok behozatallával és továbbzaporosítással új fajta tenyésztési mechanizáció, az emésztéses fordított gondot s ezen a téren maris feltevő szép eredményeket ért el. Nevezetesen az állattenyésztés terén meglehetően apaalitok alkalmazásával egyrészt a létező állatállomány eredeti fajtajellegének megtartása mellett javított, másfelől tisztavérű állományok behozatallával és továbbzaporosítással új fajta tenyésztési mechanizáció, az emésztéses fordított gondot s ezen a téren maris feltevő szép eredményeket ért el. Nevezetesen az állattenyésztés terén meglehetően apaalitok alkalmazásával egyrészt a létező állatállomány eredeti fajtajellegének megtartása mellett javított, másfelől tisztavérű állományok behozatallával és továbbzaporosítással új fajta tenyésztési mechanizáció, az emésztéses fordított gondot s ezen a téren maris feltevő szép eredményeket ért el. Nevezetesen az állattenyésztés terén meglehetően apaalitok alkalmazásával egyrészt a létező állatállomány eredeti fajtajellegének megtartása mellett javított, másfelől tisztavérű állományok behozatallával és továbbzaporosítással új fajta tenyésztési mechanizáció, az emésztéses fordított gondot s ezen a téren maris feltevő szép eredményeket ért el. Nevezetesen az állattenyésztés terén meglehetően apaalitok alkalmazásával egyrészt a létező állatállomány eredeti fajtajellegének megtartása mellett javított, másfelől tisztavérű állományok behozatallával és továbbzaporosítással új fajta tenyésztési mechanizáció, az emésztéses fordított gondot s ezen a téren maris feltevő szép eredményeket ért el. Nevezetesen az állattenyésztés terén meglehetően apaalitok alkalmazásával egyrészt a létező állatállomány eredeti fajtajellegének megtartása mellett javított, másfelől tisztavérű állományok behozatallával és továbbzaporosítással új fajta tenyésztési mechanizáció, az emésztéses fordított gondot s ezen a téren maris feltevő szép eredményeket ért el. Nevezetesen az állattenyésztés terén meglehetően apaalitok alkalmazásával egyrészt a létező állatállomány eredeti fajtajellegének megtartása mellett javított, másfelől tisztavérű állományok behozatallával és továbbzaporosítással új fajta tenyésztési mechanizáció, az emésztéses fordított gondot s ezen a téren maris feltevő szép eredményeket ért el. Nevezetesen az állattenyésztés terén meglehetően apaalitok alkalmazásával egyrészt a létező állatállomány eredeti fajtajellegének megtartása mellett javított, másfelől tisztavérű állományok behozatallával és továbbzaporosítással új fajta tenyésztési mechanizáció, az emésztéses fordított gondot s ezen a téren maris feltevő szép eredményeket ért el. Nevezetesen az állattenyésztés terén meglehetően apaalitok alkalmazásával egyrészt a létező állatállomány eredeti fajtajellegének megtartása mellett javított, másfelől tisztavérű állományok behozatallával és továbbzaporosítással új fajta tenyésztési mechanizáció, az emésztéses fordított gondot s ezen a téren maris feltevő szép eredményeket ért el. Nevezetesen az állattenyésztés terén meglehetően apaalitok alkalmazásával egyrészt a létező állatállomány eredeti fajtajellegének megtartása mellett javított, másfelől tisztavérű állományok behozatallával és továbbzaporosítással új fajta tenyésztési mechanizáció, az emésztéses fordított gondot s ezen a téren maris feltevő szép eredményeket ért el. Nevezetesen az állattenyésztés terén meglehetően apaalitok alkalmazásával egyrészt a létező állatállomány eredeti fajtajellegének megtartása mellett javított, másfelől tisztavérű állományok behozatallával és továbbzaporosítással új fajta tenyésztési mechanizáció, az emésztéses fordított gondot s ezen a téren maris feltevő szép eredményeket ért el. Nevezetesen az állattenyésztés terén meglehetően apaalitok alkalmazásával egyrészt a létező állatállomány eredeti fajtajellegének megtartása mellett javított, másfelől tisztavérű állományok behozatallával és továbbzaporosítással új fajta tenyésztési mechanizáció, az emésztéses fordított gondot s ezen a téren maris feltevő szép eredményeket ért el. Nevezetesen az állattenyésztés terén meglehetően apaalitok alkalmazásával egyrészt a létező állatállomány eredeti fajtajellegének megtartása mellett javított, másfelől tisztavérű állományok behozatallával és továbbzaporosítással új fajta tenyésztési mechanizáció, az emésztéses fordított gondot s ezen a téren maris feltevő szép eredményeket ért el. Nevezetesen az állattenyésztés terén meglehetően apaalitok alkalmazásával egyrészt a létező állatállomány eredeti fajtajellegének megtartása mellett javított, másfelől tisztavérű állományok behozatallával és továbbzaporosítással új fajta tenyésztési mechanizáció, az emésztéses fordított gondot s ezen a téren maris feltevő szép eredményeket ért el. Nevezetesen az állattenyésztés terén meglehetően apaalitok alkalmazásával egyrészt a létező állatállomány eredeti fajtajellegének megtartása mellett javított, másfelől tisztavérű állományok behozatallával és továbbzaporosítással új fajta tenyésztési mechanizáció, az emésztéses fordított gondot s ezen a téren maris feltevő szép eredményeket ért el. Nevezetesen az állattenyésztés terén meglehetően apaalitok alkalmazásával egyrészt a létező állatállomány eredeti fajtajellegének megtartása mellett javított, másfelől tisztavérű állományok behozatallával és továbbzaporosítással új fajta tenyésztési mechanizáció, az emésztéses fordított gondot s ezen a téren maris feltevő szép eredményeket ért el. Nevezetesen az állattenyésztés terén meglehetően apaalitok alkalmazásával egyrészt a létező állatállomány eredeti fajtajellegének megtartása mellett javított, másfelől tisztavérű állományok behozatallával és továbbzaporosítással új fajta tenyésztési mechanizáció, az emésztéses fordított gondot s ezen a téren maris feltevő szép eredményeket ért el. Nevezetesen az állattenyésztés terén meglehetően apaalitok alkalmazásával egyrészt a létező állatállomány eredeti fajtajellegének megtartása mellett javított, másfelől tisztavérű állományok behozatallával és továbbzaporosítással új fajta tenyésztési mechanizáció, az emésztéses fordított gondot s ezen a téren maris feltevő szép eredményeket ért el. Nevezetesen az állattenyésztés terén meglehetően apaalitok alkalmazásával egyrészt a létező állatállomány eredeti fajtajellegének megtartása mellett javított, másfelől tisztavérű állományok behozatallával és továbbzaporosítással új fajta tenyésztési mechanizáció, az emésztéses fordított gondot s ezen a téren maris feltevő szép eredményeket ért el. Nevezetesen az állattenyésztés terén meglehetően apaalitok alkalmazásával egyrészt a létező állatállomány eredeti fajtajellegének megtartása mellett javított, másfelől tisztavérű állományok behozatallával és továbbzaporosítással új fajta tenyésztési mechanizáció, az emésztéses fordított gondot s ezen a téren maris feltevő szép eredményeket ért el. Nevezetesen az állattenyésztés terén meglehetően apaalitok alkalmazásával egyrészt a létező állatállomány eredeti fajtajellegének megtartása mellett javított, másfelől tisztavérű állományok behozatallával és továbbzaporosítással új fajta tenyésztési mechanizáció, az emésztéses fordított gondot s ezen a téren maris feltevő szép eredményeket ért el. Nevezetesen az állattenyésztés terén meglehetően apaalitok alkalmazásával egyrészt a létező állatállomány eredeti fajtajellegének megtartása mellett javított, másfelől tisztavérű állományok behozatallával és továbbzaporosítással új fajta tenyésztési mechanizáció, az emésztéses fordított gondot s ezen a téren maris feltevő szép eredményeket ért el. Nevezetesen az állattenyésztés terén meglehetően apaalitok alkalmazásával egyrészt a létező állatállomány eredeti fajtajellegének megtartása mellett javított, másfelől tisztavérű állományok behozatallával és továbbzaporosítással új fajta tenyésztési mechanizáció, az emésztéses fordított gondot s ezen a téren maris feltevő szép eredményeket ért el. Nevezetesen az állattenyésztés terén meglehetően apaalitok alkalmazásával egyrészt a létező állatállomány eredeti fajtajellegének megtartása mellett javított, másfelől tisztavérű állományok behozatallával és továbbzaporosítással új fajta tenyésztési mechanizáció, az emésztéses fordított gondot s ezen a téren maris feltevő szép eredményeket ért el. Nevezetesen az állattenyésztés terén meglehetően apaalitok alkalmazásával egyrészt a létező állatállomány eredeti fajtajellegének megtartása mellett javított, másfelől tisztavérű állományok behozatallával és továbbzaporosítással új fajta tenyésztési mechanizáció, az emésztéses fordított gondot s ezen a téren maris feltevő szép eredményeket ért el. Nevezetesen az állattenyésztés terén meglehetően apaalitok alkalmazásával egyrészt a létező állatállomány eredeti fajtajellegének megtartása mellett javított, másfelől tisztavérű állományok behozatallával és továbbzaporosítással új fajta tenyésztési mechanizáció, az emésztéses fordított gondot s ezen a téren maris feltevő szép eredményeket ért el. Nevezetesen az állattenyésztés terén meglehetően apaalitok alkalmazásával egyrészt a létező állatállomány eredeti fajtajellegének megtartása mellett javított, másfelől tisztavérű állományok behozatallával és továbbzaporosítással új fajta tenyésztési mechanizáció, az emésztéses fordított gondot s ezen a téren maris feltevő szép eredményeket ért el. Nevezetesen az állattenyésztés terén meglehetően apaalitok alkalmazásával egyrészt a létező állatállomány eredeti fajtajellegének megtartása mellett javított, másfelől tisztavérű állományok behozatallával és továbbzaporosítással új fajta tenyésztési mechanizáció, az emésztéses fordított gondot s ezen a téren maris feltevő szép eredményeket ért el. Nevezetesen az állattenyésztés terén meglehetően apaalitok alkalmazásával egyrészt a létező állatállomány eredeti fajtajellegének megtartása mellett javított, másfelől tisztavérű állományok behozatallával és továbbzaporosítással új fajta tenyésztési mechanizáció, az emésztéses fordított gondot s ezen a téren maris feltevő szép eredményeket ért el. Nevezetesen az állattenyésztés terén meglehetően apaalitok alkalmazásával egyrészt a létező állatállomány eredeti fajtajellegének megtartása mellett javított, másfelől tisztavérű állományok behozatallával és továbbzaporosítással új fajta tenyésztési mechanizáció, az emésztéses fordított gondot s ezen a téren maris feltevő szép eredményeket ért el. Nevezetesen az állattenyésztés terén meglehetően apaalitok alkalmazásával egyrészt a létező állatállomány eredeti fajtajellegének megtartása mellett javított, másfelől tisztavérű állományok behozatallával és továbbzaporosítással új fajta tenyésztési mechanizáció, az emésztéses fordított gondot s ezen a téren maris feltevő szép eredményeket ért el. Nevezetesen az állattenyésztés terén meglehetően apaalitok alkalmazásával egyrészt a létező állatállomány eredeti fajtajellegének megtartása mellett javított, másfelől tisztavérű állományok behozatallával és továbbzaporosítással új fajta tenyésztési mechanizáció, az emésztéses fordított gondot s ezen a téren maris feltevő szép eredményeket ért el. Nevezetesen az állattenyésztés terén meglehetően apaalitok alkalmazásával egyrészt a létező állatállomány eredeti fajtajellegének megtartása mellett javított, másfelől tisztavérű állományok behozatallával és továbbzaporosítással új fajta tenyésztési mechanizáció, az emésztéses fordított gondot s ezen a téren maris feltevő szép eredményeket ért el. Nevezetesen az állattenyésztés terén meglehetően apaalitok alkalmazásával egyrészt a létező állatállomány eredeti fajtajellegének megtartása mellett javított, másfelől tisztavérű állományok behozatallával és továbbzaporosítással új fajta tenyésztési mechanizáció, az emésztéses fordított gondot s ezen a téren maris feltevő szép eredményeket ért el. Nevezetesen az állattenyésztés terén meglehetően apaalitok alkalmazásával egyrészt a létező állatállomány eredeti fajtajellegének megtartása mellett javított, másfelől tisztavérű állományok behozatallával és továbbzaporosítással új fajta tenyésztési mechanizáció, az emésztéses fordított gondot s ezen a téren maris feltevő szép eredményeket ért el. Nevezetesen az állattenyésztés terén meglehetően apaalitok alkalmazásával egyrészt a létező állatállomány eredeti fajtajellegének megtartása mellett javított, másfelől tisztavérű állományok behozatallával és továbbzaporosítással új fajta tenyésztési mechanizáció, az emésztéses fordított gondot s ezen a téren maris feltevő szép eredményeket ért el. Nevezetesen az állattenyésztés terén meglehetően apaalitok alkalmazásával egyrészt a létező állatállomány eredeti fajtajellegének megtartása mellett javított, másfelől tisztavérű állományok behozatallával és továbbzaporosítással új fajta tenyésztési mechanizáció, az emésztéses fordított gondot s ezen a téren maris feltevő szép eredményeket ért el. Nevezetesen az állattenyésztés terén meglehetően apaalitok alkalmazásával egyrészt a létező állatállomány eredeti fajtajellegének megtartása mellett javított, másfelől tisztavérű állományok behozatallával és továbbzaporosítással új fajta tenyésztési mechanizáció, az emésztéses fordított gondot s ezen a téren maris feltevő szép eredményeket ért el. Nevezetesen az állattenyésztés terén meglehetően apaalitok alkalmazásával egyrészt a létező állatállomány eredeti fajtajellegének megtartása mellett javított, másfelől tisztavérű állományok behozatallával és továbbzaporosítással új fajta tenyésztési mechanizáció, az emésztéses fordított gondot s ezen a téren maris feltevő szép eredményeket ért el. Nevezetesen az állattenyésztés terén meglehetően apaalitok alkalmazásával egyrészt a létező állatállomány eredeti fajtajellegének megtartása mellett javított, másfelől tisztavérű állományok behozatallával és továbbzaporosítással új fajta tenyésztési mechanizáció, az emésztéses fordított gondot s ezen a téren maris feltevő szép eredményeket ért el. Nevezetesen az állattenyésztés terén meglehetően apaalitok alkalmazásával egyrészt a létező állatállomány eredeti fajtajellegének megtartása mellett javított, másfelől tisztavérű állományok behozatallával és továbbzaporosítással új fajta tenyésztési mechanizáció, az emésztéses fordított gondot s ezen a téren maris feltevő szép eredményeket ért el. Nevezetesen az állattenyésztés terén meglehetően apaalitok alkalmazásával egyrészt a létező állatállomány eredeti fajtajellegének megtartása mellett javított, másfelől tisztavérű állományok behozatallával és továbbzaporosítással új fajta tenyésztési mechanizáció, az emésztéses fordított gondot s ezen a téren maris feltevő szép eredményeket ért el. Nevezetesen az állattenyésztés terén meglehetően apaalitok alkalmazásával egyrészt a létező állatállomány eredeti fajtajellegének megtartása mellett javított, másfelől tisztavérű állományok behozatallával és továbbzaporosítással új fajta tenyésztési mechanizáció, az emésztéses fordított gondot s ezen a téren maris feltevő szép eredményeket ért el. Nevezetesen az állattenyésztés terén meglehetően apaalitok alkalmazásával egyrészt a létező állatállomány eredeti fajtajellegének megtartása mellett javított, másfelől tisztavérű állományok behozatallával és továbbzaporosítással új fajta tenyésztési mechanizáció, az emésztéses fordított gondot s ezen a téren maris feltevő szép eredményeket ért el. Nevezetesen az állattenyésztés terén meglehetően apaalitok alkalmazásával egyrészt a létező állatállomány eredeti fajtajellegének megtartása mellett javított, másfelől tisztavérű állományok behozatallával és továbbzaporosítással új fajta tenyésztési mechanizáció, az emésztéses fordított gondot s ezen a téren maris feltevő szép eredményeket ért el. Nevezetesen az állattenyésztés terén meglehetően apaalitok alkalmazásával egyrészt a létező állatállomány eredeti fajtajellegének megtartása mellett javított, másfelől tisztavérű állományok behozatallával és továbbzaporosítással új fajta tenyésztési mechanizáció, az emésztéses fordított gondot s ezen a téren maris feltevő szép eredményeket ért el. Nevezetesen az állattenyésztés terén meglehetően apaalitok alkalmazásával egyrészt a létező állatállomány eredeti fajtajellegének megtartása mellett javított, másfelől tisztavérű állományok behozatallával és továbbzaporosítással új fajta tenyésztési mechanizáció, az emésztéses fordított gondot s ezen a téren maris feltevő szép eredményeket ért el. Nevezetesen az állattenyésztés terén meglehetően apaalitok alkalmazásával egyrészt a létező állatállomány eredeti fajtajellegének megtartása mellett javított, másfelől tisztavérű állományok behozatallával és továbbzaporosítással új fajta tenyésztési mechanizáció, az emésztéses fordított gondot s ezen a téren maris feltevő szép eredményeket ért el. Nevezetesen az állattenyésztés terén meglehetően apaalitok alkalmazásával egyrészt a létező állatállomány eredeti fajtajellegének megtartása mellett javított, másfelől tisztavérű állományok behozatallával és továbbzaporosítással új fajta tenyésztési mechanizáció, az emésztéses fordított gondot s ezen a téren maris feltevő szép eredményeket ért el. Nevezetesen az állattenyésztés terén meglehetően apaalitok alkalmazásával egyrészt a létező állatállomány eredeti fajtajellegének megtartása mellett javított, másfelől tisztavérű állományok behozatallával és továbbzaporosítással új fajta tenyésztési mechanizáció, az emésztéses fordított gondot s ezen a téren maris feltevő szép eredményeket ért el. Nevezetesen az állattenyésztés terén meglehetően apaalitok alkalmazásával egyrészt a létező állatállomány eredeti fajtajellegének megtartása mellett javított, másfelől tisztavérű állományok behozatallával és továbbzaporosítással új fajta tenyésztési mechanizáció, az emésztéses fordított gondot s ezen a téren maris feltevő szép eredményeket ért el. Nevezetesen az állattenyésztés terén meglehetően apaalitok alkalmazásával egyrészt a létező állatállomány eredeti fajtajellegének megtartása mellett javított, másfelől tisztavérű állományok behozatallával és továbbzaporosítással új fajta tenyésztési mechanizáció, az emésztéses fordított gondot s ezen a téren maris feltevő szép eredményeket ért el. Nevezetesen az állattenyésztés terén meglehetően apaalitok alkalmazásával egyrészt a létező állatállomány eredeti fajtajellegének megtartása mellett javított, másfelől tisztavérű állományok behozatallával és továbbzaporosítással új fajta tenyésztési mechanizáció, az emésztéses fordított gondot s ezen a téren maris feltevő szép eredményeket ért el. Nevezetesen az állattenyésztés terén meglehetően apaalitok alkalmaz

fova az állategészségrendezést szolgáló szertevésére is megfelelő gondot fordított, s a minál szükségesebbnek és sürögesebbnek mutatkozott, mert az okkupálás idejében még a keleti marhavész járvában uralkodott és ennek előzetes gyökerezés kiirtása nélkül a marhavészszét járvására fordított minden munka és költség kármentesen maradt.

Az azzal megkezdett szervezés és védekezés ezáltalános haladott az egész vonalon előre és ma a két tartomány állategészségügyrendszertel már méltóan sorakozik a nyugati államok mellé. Meggyőzően igazolta ezt az országos kormány által most kezdett munka *) melyben áttekintést nyújt az állategészségügy és a vele kapcsolatos viszonyok fokozatos átalakulásáról és más állapotáról. A rendkívül érdekes munka gazdag tartalommal a következőkben néhány adatot önjakut megismertetni, a melyek szélesebbkörű érdeklődésre is tarthatnak igényt.

A két tartományok az okkupáció idejében csak egy állatorvosra lével, mindenképp az állatorvos szolgálatát kellett szervezni, ami természetesen csak fokozatosan történhetett, ma azonban már 1 országos, 6 kör-, 24 kerületi és 2 községi, összesen tehát 33 állatorvos van hivatalosan alkalmazva. Az állami állatorvosok a X.—VIII. fizetési osztályban vannak szervezve és összes illetményeik évenként 43.862 forint tesznek ki.

A járványok elleni védekezés terén az első feladatot a *keleti marhavész kiirtása* képezte, mely czélból már 1830-ban külön törvényt alkottak, melynek erélyes végrehajtása rövid idő alatt teljes eredményre is vezetett, amennyiben a betegség, melyben az 1870. második felében még 10,751 szarvasmarha betegedett meg, 1838-ban teljesen megszűnt. Megközelítő számítások szerint a négy év alatt mintegy 40,000 állat betegedett meg és ezek közül kb. 33,000 db hullott el, ami eléggé jelzi ezen betegség feletle pusztító jellegét, de egyuttal azt a nagy gazdasági hasznót, mely annak kiirtásából az illető vidékekre hárított. A betegség teljes kiirtása kétszáz ezer forintnál több költséget igényelt.

A többi hivatalból jelentendő betegségek közül mindenképp a *sertésbőz (sertésbőz)* elterjedése érdemel figyelmet. Ez a betegség Horvát-Szlavonországon ismétlenül történt behurcoltások következtében, ott is 1895-ben lépett fel és mindjárt ez év utolsó öt hónapján 4503 db sertés volt a vesztés, a négy évben pedig elhullott, illetve leölték:

Évek	Elhullott		Leölték		Összes vesztés
	Beteg	Gyanas	Beteg	Gyanas	
1895-ben	2,761	685	283	3,729	
1896-ban	12,375	6,128	636	19,189	
1897-ben	5,248	4,120	249	9,635	
1898-ban	1,184	905	450	2,439	

A járvány tehát az utolsó évben már igen jelentékenyen enyhült, ami nemcsak az elhullott állatok abszolút számából, hanem abból is kitűnik, hogy a beteg, valamint a fertőzött községek száma is erősen csökkent, azokivül pedig az elhullási százaléks is tetemesen javult. A jelentős a viszonyoknak ezt a felüljárulást főképp a védőoltások és csak marhavész és egyéb in- zektedések tulajdonjait, részinkül azonban épen a jelenek alapján ellenkezőleg az erélyes elfojt intézkedések eredményét tekintjük a javulást.

A fentebb idézett adatok szerint ugyanis a hatóságok kiterjedten veszik igénybe azt a jogot, hogy nemcsak a már beteg, hanem a betegségre gyanas, sőt csak a fertőzés gyana- jában álló állatokra is állami kártalanítás

mellett (a beszártak 50%-a a beteg, 80%-a az egészséges sertésekét) letehessek. A két állatok számának aránya tényleg gyorsan emelkedik az elhullottakhoz képest, sőt az utolsó évben már több sertés ölték le, mint a mennyi magától elhullott. Az ilyen erélyes és minden- képen helyes eljárás főképp az ott erre névny nagyok keletvő helyi viszonyok miatt már egyrnyagban minden védőoltás nélkül, teljesen kiegyűlt módon értelmezni a bekövet- zett javulást és a jövőben is hasonló erély- ley alkalmazva, főképp arra való tekintettel, hogy a szigorú határozat újabb behurcolás- sáktól sikeresen megakadályozni képes, rövid idő alatt a betegség teljes kiirtását eredményezheti.

A védőoltások részben Perroncio, részben Karinski jogutógaival történtek és azokról a jelentés egészen részletes adatokat közöl, melyek kiváló méltatása azonban kevésbé kedvező színekben tünteti fel az eredményeket, mint ez a jövésű ismét.

Igaz ugyan, hogy a Perroncio szerint bejott állatok közül csak 0,9%, a Karinski szerint bejottak közül 0,6%, míg a ben nem jottak közül 4,8% hullott el, az azonban ezek az adatok egymással nem hasonlíthatók össze, mert a bejott és az ojtatlanul hagyott állatok nem voltak hasonlóak. Ojtatlanul hagyják ugyanis a vombes közezt és a két hónapnál fiatalabb malacokat (?), továbbá a betegeket is; ez utóbbiakat mielőbb lölni és így ártalmatlanokká tenni törekedtek, mely eljárás természetesen szintén befolyással lehetett a járvány megszűnésére. Figyelmet érdemel továbbá, hogy a 130 község közül 43 az ojtás idejében vézmentes volt s ha ezek továbbra is vézmentesek maradtak, úgy azt nem lehet az ojtás érdeműl beutni és pedig annál kevésbé, mert ezek a helyeken az ojtatlanul maradt állatok is egészségesnek maradtak. Egészben 74 helyen (130 közül) sem az ojtott állatok, sem az ojtatlanok között nem fordult elő elhullás és a többi 56 helyen 13,087 bejott sertés közül 255 drb, azaz 1,9%, 3,818 be nem ojtott közül pedig 311 drb, azaz 8,1% hullt el. A két arányzám tehát már is közel áll az egymáshoz és ha ehhez hozzáesszük az ojtás előtt fentebb jelzett körülményeket, főleg azt, hogy a kimutatás nem ad felvilágo- sítást arról, hogy az ojtatlan elhullott állatok közül hány volt a két hónap körüli malac, úgy az adatokat nem lehet olyanokká tekin- tennünk, melyek az ojtások hasznát bizonyít- nak. Végül még megemlítjük, hogy 13 helyen jottak 748 sertés közül 86 drb, azaz 1,1%, az ojtatlanul hagyott 798 drb közül pedig egy sem hullott el az ojtás után és hogy 1898-ban a megbetegedési százaléks a fertőzött kerületek sertésállományában egészen csak 0,5% volt.

Más betegségek közül a *Vegpene, a takony- kór, a sertésbőz, a hólyagos kiütés* tekinté- ben a viszonyok észrevehetőleg javultak, ellen- ben a *juhhimlő, a rühösség, de sajnos, külön- ösen a vesztőség* ma is aránylag gyakori (1898-ban még vesztőség, vagy ennek gyanuja miatt kb. nyulát kellett kiirtani és a veszett állatok 30 embert mának meg).

Nagy figyelemre méltók azok a adatok, melyek a *gyűnkór* elleni védekezésre vonat- koznak. A betegséget csak 1895-ben állapítot- tak meg legelőször kizárólag külföldről be- hozott szarvasmarhákban (az eredeti állatok- állományban a betegség ma is szerefelt ritka) és már 1896-ban egy kormányrendelet intéz- kedett a betegség továbbterjedésének meggátá- sára és annak lehetőleg teljes elfojtására, mely intézkedésként a tuberkulin önkénti érthetőleg elsőrendű szerepet játszik. A von- zó rendelkezlet e helyen már ismertettük (l. 1890. évi 33. sz.) és azért ezuttal csak annyit említnék meg, hogy ezidőszent kizáró- lag olyan tenyészszarvasmarhák léphetnek át

határt, melyek a megelőzőleg megjelölt tuber- kulinpróba alkalmával nem reagáltak.

A munkában foglalt nagyszáma mellett közül jelentjük meg a következőket.

A két tartományok már azelőtt is gazdag állatállományra az okkupáció óta igen jelenté- kesen emelkedtek. Az 1870-iki és az 1895-iki állatszámolás ugyanis a következő eredményeket ada:

	1870.	1895.	Emelkedés
Lovak és más egypattások	161,168	239,626	+ 48,7%
Szarvasmarhák	762,077	1,417,341	+ 86,0%
Juhok	839,988	3,230,720	+ 284,9%
Kecskek	522,123	1,447,049	+ 177,1%
Sertések	430,354	692,242	+ 53,9%

Az állatállomány gazdaságról illusztra- ciójak azok az adatok, melyek annak arányát a földterülethez és a lakosság számához viszony- nyira tüntetik fel (tájékozatlanság mellett állítjuk a Magyarországra vonatkozó adatok):

	Egy km ² -re esik 1000 lakosra esik	
	Magyarországon	Magyarországon
Ló (és más egypattás)	4,6	7,1
Szarvasmarha	27,8	20,8
Juh	63,3	27,0
Kecske	28,4	1,0
Sertés	13,0	23,0

Ezzel kapcsolatban érdekesek a két tar- tomány *állatvilágára* vonatkozó adatok is.

Kivételül ugyanis (tulajonok részben a horvát-szlavon határon keresztül) három éves ciklusú szerint:

	1890-95-ig	1898-95-ig	1896-95-ig
Ló (számár, öszvér)	12,344	12,396 (+ 0,4)	33,414 (+109,6)
Szarvas- marha	176,717	157,778 (- 10,7)	327,063 (- 45,9)
Juh	189,189	251,580 (+ 32,9)	388,751 (+ 30,9)
Kecske	97,450	198,063 (+103)	182,113 (- 8,0)
Sertés	649,309	816,299 (+ 25,7)	124,048 (- 84,8)

Ezen adatok szerint tehát az állatvilág az utóbbi években általában igen jelenté- nyen emelkedett (legérősebben a lovak exportja), kivéve a sertéseket, amelyek kivétel 1894 óta, amidőn már 345,058 drbot ért el, rohamosan csökkent, úgy hogy 1898-ban már csak 22,869 darab került kivitelre. Ezt a nagy csök- kenten kizárólag a sertésvész fellépése okozta, minthogy azonban ezt a betegséget máris sikerült szűk korlátok közé szorítani, a további erélyes védekezés pedig talán nemcsak annak teljes kiirtását fogja eredményezni, a kivétel a jövőben előreláthatólag ismét or- san emelkedni fog és ha a vézmentesítés tényleg sikerül, akkor az okkupált tartományok a vesztés országokká bizonyára nagy előnyben lesznek, amivel majd a magyar sertésvitel- nek is számolnia kell.

Az állatállomány fejlesztésre irányuló törekvéssel kapcsolatban természetesen az állandó állategészségrendőri intézmények is megfelelő figyelmet részesülnek. Tényleg megfelelő szabatos intézkedések szabályoz- sa a marhavészügyet, az állathajtást és a legel- tetést, az állatárrendtartást, az állatbe- rítést és a kivitelt, a húsmészélt, a gyampeser- ügyet stb. Az előbbieket egyetemben a könyv idevonatkozó adatai is anuszogtat tesznek arról, hogy az okkupált tartományokban az állat- egészségtügyi kormányzat minden részlete kiterjedő gondossággal és szorgalommal meg- szelk arra, hogy a mezőgazdaságnak ott leg- fontosabb ágát, az állattenyésztést, minél magasabb fokra fejlessze.

Dr. H. F.

*) Das Veterinärwesen in Bosnien und den Herzegovina seit 1879, nebst einer Statistik der Dia- gnosen und des Viehverlores im Jahr 1898. Mit 7 Dia- grammen und 1 Karte. Herausgegeben von der in- desregierung für Bosnien und die Herzegovina. Sarajevo 1899.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Kérdés.

106. kérdés. 1. Kezelésem alatti birtokom állami ut megát, melynek két oldalán epérfák vannak illetve. Jogo-e ezen fákban a szántóföld felől részben behajló ágait levágnani, mert azok a vetéseken sok kárt okoznak? Milyen távolokra kell a fakkak egymástól lennie?

2. Kezelésem alatti birtokhoz tartozik egy különföld 30 holdas rész, mely ugyanazon határba, a többiőt mintegy 500 méter távolosságra van. Felekedött között tartok, köteles vagyok ugyanakkor a közös csősz éreztetéséhez járulni?

167. kérdés. Múltán Gömör- s Nógrádmegyében a tavaszi gyapjút többem már ilyenkor szokták eladni, részint mert red vannak utalva, részint mert a losonci vásárra, mely maéjelen van, messze, vagy alkalmatlan nekik gyapjútakat vinni az árak jelenlegi állapotáról pedig a legtöbb gazdaságnak tájékozatlan, nagy szíveséget és hasznót is tenne tisztelt szerkesztő, ha lapjában közölné, hány %-al drágább, vagy olcsóbb a gyapjú (alunk többnyire 2 nyirett hazai fésűs) ma, mint mult szeptemberben a losonci vásárral volt?

Tavaly ugyanezen megyeiből gazdánk a tavaszi gyapjú eladásánál tájékozatlanságuk folytán igen nagy károkat szenvedtek a jelenleg a kereskedők igazságszerű a külföldi áreszéseket saját előnyükre nagymértben kihasználva a termelőket jésztésébe állat.

168. kérdés. Gazdaságomból a tejet egy óra járásnyira több apróbb édenyékben szállítom. Az ónozott édenyeket új állapotban egy évre vettem budapesti csejélt, de azok már a második-harmadik hónapban erősen megroszódások.

Az édenyeket reggel beöntök a tejet, a veőköt azt azonnal kiöntök és délután három órákor itthon megle szódás vizet lemossa hideg vízzel köbölt, szaraz ruhával letörölve a tejkesmaraba lévő deszkáivalnyon lesznek eltejezve.

Éldőszár ára gondolatom, hogy a tejeskamara nedves talán, de megemlitom, hogy az ott állandóan elhelyezett hűtő, továbbá az ónozott nagyobb tartályok sajátok, nem rozsdásodnak, így a nedvesség ki van zárva mint a hiba oka. Mi lehet itt a baj?

169. kérdés. Itt közköz egy kanonika vizta kivonatot.

„Hük fejezet a plébános jövedelme 8-szor. A boldogult N. N. ur utódainak erdejéből ingyen kap tizenkét öl tűzi fát, amelyet vág és behord a közérdek.” 1828-ban november hó 26-an.

It azonos kérdés merül fel, hogy pusztán hasáb, vagy botfával vegyresen szögölendő-e?

2. Egy ilyen önek mi volt 1828-ban a mérete, tudnillik hány láb magasság, szélesség és hosszúság veendő?

3. Hogy viszonylik egy ilyen öl a métermértékhez, vagy éppen öly feleiben hány köbméter adandó?

Felelet.

Utmentí fak. Mezőföld tartása. (Felelet a 166. számú kérdésre.) Szomszédok fakkak a saját telkükre áthajló ágait a tulajdonos szabadon lementhet.

Arra nézve, hogy az utmentí fak egymástól mily távolosságra álljanak, állami törvény nem intézkedik. Megyési szabályrendeletek meggyében foglalkoznak ezzel.

A külön mezőföld felleglyeire alá tartozó területeknek nem kell szűkségük egy tagban felüldökni, csak az szűkségük, hogy a távolossá az együtt való őrizés lehetőségét kí ne zárja,

500 méter talán még nem oly távolossá, amekly ezt kizárná. Követelje a községöt, amely tudomásul vételét, hogy a 30 holdas külön részesedő őrizését a feleketett külön mezőföld őrizéte alá helyezte s akkor nem lesz köteles a közös csősz éreztetéséhez hozzájárulni.

Gyapjú árak. (Felelet a 167. kérdésre.) Autentikus számkövelmény szerint gömör- és nógrádmegyési 1/2 uradalmi kéntyűrety gyapjú jelenleg annyit ér mint tavaly, májusban tartott losonci vásár idején, azaz 75—80 frt 50 kg. kéntyűrety és mosás szerint.

Ezen gazdák azonban nagy hibát követnek el, ha a gyapjút most adják el, nemcsak azért, mivel jelenleg tényleg nyomott a hangulat és minden kereskedő joggal élhet az arra való utalással, miszerint a külföldi vásárokon árhanyalást mutatkozik; de hibás a mostani eladás azért is, mivel az aukciózebbi eladás biztos kiliátást nyújt ezen gyapjúk előnyösebb értékesítésére.

A vidéki és budapesti kereskedők ugyanis ily előrendű urasági gyapjúteleket sohasem a maguk eredeti állapotában kínálnak Budapestre, hanem először aludalmi narasztedékek keverve hozzák a piacra. Ha most már maguk a termelők keresik fel az aukciózt termékekkel, akkor felehető, hogy ha kereskedő kezéből kinalt kéntyűrety, jégyez p. o. 300 koronát 100 kg. ként a tiszta eredeti urasági kéntyűretyre 310—330 korona érenek el. Hogy azonban a termelőnek ilyenkor szűksége van a pénzre, a mikor sem a gyapjú még készen nincsen, sem pedig aukciózó még nem tartatik ez sem kényszerítette a termelőt eladásra, a mennyiben az aukciózebt rendező vállalat öly termelőnek, kik a szűkséges biztosítéket nyújthatják az előlegért, hajlandó az aukciózra kötelezőleg bejelentett gyapjúaradásokra előlegét adni, mely előleg után a mindkörü birtokosnak általában 29%-kal magasabb komat írtendőd vagyis fizetne a termelő kb. 3¹/₂ óra 1000 frt után kb. 20 frt kamatot vagyis 20 b. m. termelés mellett mászánkint 1 forint, mely kamat gazdagon megtérül az aukciózebb jóval előnyösebb értékesítés után.

Ónozott kannák rozsdásodása. (Felelet a 168. kérdésre.) Az ónozott kannák a nedves levegőben nem rozsdásodnak, — ez tehát nem lehet oka a bajnak.

Kérdéstevő nem írja ugyan meg, hogy kannái kívülről is rozsdásodnak-e oly gyorsan, vagy belülről is. Mindannak daczára felehető, hogy a rozsdásodásnak a tökéletlen ónozás lehet az oka. Ez volna a kisebb baj, mert ezen könnyen lehet segíteni.

De ha a kannákat megbizhatatlan csejélt vásárolta, úgy azokat hibába ónoztatta, mert minduntalan megroszódások, miután rossz anyagból készülték, a pléh nem elég sima és hengerezett, mindfolyga a vas becszi magát a likacsokba és átési az ónozat, vagy pedig nem lettek az édenyek az arbronsok által is csejzeve, a honnan a rozsdásodás tovább terjed.

Papi illetményfának mily mértékben a választásból való kiszolgáltatása. (Felelet a 169. számú kérdésre.) Minthogy a kanonika vizitációban nincsen kimondva, hogy a plébános mily választásból — hasáiban vagy dorongfában — kapja-e a megállított illetményt, a kegyurót figg, hogy milyen szolgáltatással kí neki. Nem is volna ráció benne, hogy a földesur megkösse ilyen módon kezint, mert előfordulhatna az eset, hogy a kívánt választékhoz szükséges méretű fakidőnkint nincsenek meg az uradalm erdejében s így esetleg másahonnan kellene a fát előteremtenie.

A hol az állam — a kincstár — a kegyur, ott a plébános hasábfát kap járandóságot fejében és pedig a jobb, kemény, minőségből pi lombberdőkön.

Magyarudalalmakban pl. épen Tolnamegyében, gr. Apponyi Sándor erdejében, a papok keverve dorong- és hasábfát kaptak, még pedig rendszeren keményfát. Minthogy azon-

ban sok erdő ki lett irtva e az által a fát értebe nagyon emelkedett, a papoknak az utóbbi időben a lagyfalván — hárs- és nyárfával — is meg kell elégedniök, szintén dorong és hasáb keverke és ezt is a leghezsárfhetetlenebb helyeken jelölük ki a községeknek, úgy, hogy a termelők sokszor csak kótoló segítségével hozhatják ki a szakadékokból.

De ez, mint a mellett nem lehet megtaláltn eljárásnak nevezni, mert hisz a fa értéke 1828 óta különösen azon vidéken, hol kérdést tevő lakik, óriási módon emelkedett, amit specializáir magam is bizonyíthatok, mert hisz Tolna-Hidegkútj szülletem, hol atyám erdősz volt s most nyomra sínes az erdőnek. Ott pl. még a hatvans években csak 35—40 frt volt öly 8/3 legjobb minőségű hasábfát, houtsu ma már 14 frt éle, tehát legalább 4-szer oly drágá mint hajdan, mikor a fa mennyiségét kimérük. Ha tehát az uradalom az 1828-ban megállapított 12 öl rendű erdőnek mindegyik értékét pénzben adná ki, még mindig jobban járna, mintha a leglyánnyal fát, akár részes alakban szogaltatná is kí kienelég.

Kétegeteltek tehát, hogy a plébános még mindig nagyon jól jár, ha fáját hasábfán és dorongban vegyresen kapja ki, mert a patronatus terhe így is hasonlítatlan nagyobb, mint eredetileg volt, mikor a fa bőveben termett, jó része ott veszett, holott most lehet mondani egy párányi része sínes a fának azon a vidéken, melyet ne lehetne igen jó értékesíteni.

2. Egy régi önek a mérete mindig 1 öl magas, öly széles és 3 láb mély volt, a magasság mindégy¹/₂-eddel magasabba szokott rakva lenni, mivel annival apább, ha beszárda a fa.

3. Egy ilyen öl fa 3-4105 köbméternek felel meg, e szerint 12 öl helyett jár keres számban 41 méter, vagy bőveben kimérve, ahogy a kincstár szolgálat 22 méterre vehető.

En azt hiszem, per esztén a plébános nem igen nyerhet, mivel hallomás szerint az általi uradalom erdejét mind kiadomta s így kipiadt a forrás is, honnan az ártomány folyt, mert a szerződés tisztán mondja, hogy „a boldogult N. N. ur utódainak erdejéből ingyen kap tizenkét öl tűzfát s mostani fáját is ugyanannyit a szerződésben adózik ki a plébánosnak, az pedig nem erdő. S miután különben is ingyen kapja, azért kárpótlást nézetem szerint nem követelhet. Hogy az uzus erre nézve miképen érvényül, arra adhat az ily ügyekben gyakorlatilag jártas ügyvéd nézetét a legjobb felvilágosítást.

Földes János.

IRODALOM.

Könyvpiacz.

Asóth János: A föld, mint társadalmi politikai és nemzeti kérdés. — Nagybirtok. — Magyarországi Latifundium. — Parcellázás. — Telepítés.

Baross Károly: A szőlőművelés politikája. — Irta: Baross Károly, földbirtokos, a „Borszasi Lapok” szerkesztője.

A „Hangos”, a Magyar Gazdaszövetség foglalkozási és érdekelési Szövetségének igazgatójának és Felleglyé-Bizottságának kértjeiről jelentése az 1890-iki zárszámadásokról.

Hrelbay Emil: A tojás- (baromfiternekek) érdekelési szövetségének alapszabálytervezete. — Cassaditoltja: Hrelbay Emil, állattenyésztési m. kir. felügyelő. — 30

Kivonatok — Magyarország területén az 1900. évszázad elején meglévő erdőgazdálkodási feltételek álmásolások, továbbá az egyes lenyűztek által kibérölt állami melegek, valamint a m. kir. állami melegekben felállított törzsméretek — kimutatása. A magy. kir. földművelésügyi miniszter kiadványa.

Schulpe György: Törvényjavaslatok a szociális reformok terén.

Selyemtenyésztők Naplója az 1900—1901. tenyészési évről. Kiadja a selyemtermelésnek ingyen a közérdekű földművelési m. kir. minisztérium orsz. selyemtenyésztési felügyelő-egye Szegedről.

Sierbén János: A kenderteremtés és ártása. 3. átvál.

Vármegyei gondnokok alatti *Parcellálás*. — Tervező: Gallus, Temesvár.

Havas Miksa: Az életrőltonok, a Biztosítási és Kozgazdálkodás Lapok kiadása.

Beck-Corvdi, Ernst: Die Kaninchenzucht — Ein kurzer Weisheit zur rationellen Zucht und Pflege der Rasse Kaninchen, sowie auch zur Produktion von Kaninchenfleisch. — 3. Auflage gr. 8° (76 S).

Borchard, Vorstand Dr. O.: Die Enkrautungen der Klee- und Grassaaten mit besonderer Berücksichtigung ihrer Herkunft. — Gr. 8° (VII, 100 S) mit 6 Lichtdruck-Tabellen und 2 Bütter Erklärungen.

Daim, Aug.: Die Bereitung des Obstweines aus Beeren, Stein- und Kernobst, sowie auch aus den Blüthen, Blüthen- und Wurzeln verschiedener Pflanzen. — 69. (32 S).

Hess, Gg. Hofrat, Prof. Dr. Dr. Rich.: Der Pflanzschutz. 3. Auflage 2 Bände. — Der Schutz gegen Pilze, atmosphärische Einwirkungen und ausserordentliche Naturereignisse. — 2. Halfte. Gr. 8°. (XXIII, U. S. 289—304).

Heyn Dr. Otto: Irthümer auf dem Gebiete des Geldwesens. Gr. 8° (III, 85 S).

Hewson, Arthur: Der Bauernvertrag in England u. Schiffahrtsvertrag vom 20. III. 1894. (VIII, 94 S).

Jahrbuch des allgemeinen Verbandes der deutschen landwirthschaftlichen Genossenschaften f. 1899. — 6. Jahrgang. Gr. 4°. (IV, 250 S).

Jahresbericht über die Erfahrungen und Fortschritte auf dem Gesamtgebiete der Landwirtschaft. — Begründet von Oekonomierat Dr. Buerstenänder. 15. Jahrgang 1898. — Gr. 8°. (XXI, 520 S.) in 123 Abbildungen.

„In Leinwand“ 9 Mark 80 Pf.

Igen, weil. Sem.-Lehrer, Heinrich: Anleitung zur rationellen Bienenzucht. — 5. Auflage. — Hierin ein Anhang: Verbesserter Bienenzuchtbetrieb. — Eine Anweisung zur Herstellung von „Igen-Lagerkästen“ und Behandlung der Bienen darin. — Gr. 8°. (XIII, 177 u. VI, 50 S mit Abbildn.).

Kittling-Feilig, W. v.: Der Arbeitserwerb auf dem Lande und seine Abhilfe. — Mit einem Bauplane. — Gr. 8°. (49 S).

Oesterreichische Moorsechiffahrt. f. Jahrg. 2. Heft. Monatshefte über die Moorsechiffahrt der „Moorevereines“. Schriftleiter: Hans Schreiber, Schaefering. Prof. Dr. William: Bankpolitik. (XII, 377 S).

Weissner, Dir. Dr. Theodor Ritter von: Über die Zusammenstellung und den Anbau der Grassamen-Mischungen. (Eine neue Aussaatabelle). 3. Auflage. Gr. 8°. (48 S).

Bergasse Louis: Etude sur la responsabilité des accidents du travail industriel et agricole. — Avec une lettre-préface de M. Le Cour-Grandmaison. — In 8°. XV, 406 p.

Bubé Charles: Etude sur le monopole de l'alcool en Suisse (Bière). — In 8°. VIII, 175 p.

La Coopération et ses bienfaits. — Petit in 16, 15 p.

Favari E. et Larbatellier A.: Manuel de jardinage. — Legumes et Fleurs (Caractères, Variétés); Culture pratique; Semences et Maladies; Liasage. — In 16. — In 16, 157 p. avec 56 figures.

Guéysee: De la lutte contre l'alcoolisme dans l'armée et par l'armée. — Discours prononcé au septième congrès international contre l'abus des boissons alcooliques. — In 8°.

Joissin Alfred: Les Engrais. — Vie et Composition de la plante: les Engrais chimiques; Engrais phosphatés; Engrais potassiques; Engrais cailloux, etc. — In — 18, 48 pages.

Lancry G., docteur: La Question de l'alcool et de l'alcoolisme. — In — 89, 47 p.

Lauréat de l'Arlesonne: Cours de sériciculture pratique. — In 16, 322 p. avec 100 figures.

Van der Velle: L'Alcoolisme et les Conditions du travail chez l'ouvrier, discours prononcé au septième congrès international contre l'abus des boissons alcooliques. — In — 8°, 12 pages.

Florentin E.: Notice sur la détermination de la valeur boulangère des farines de blé tendre au moyen d'un appareil dit gladiomètre, construit par L. Desaigne. In 8° 19 p.

Lasserre G.: La Mort du phylloxera. In 16, 16 pages.

Vienne André: Le Travail aux points de vue scientifique, industriel et social. — In — 8°, III—22 pages.

Mathey Alphonse: Le Pâturage en forêt. In — 8° 178 pages avec figures et planches

(E könyvek beszerezhető Kilian Frigyes könyvkereskedésében, Budapest, IV. Váci utca 28.)

KÜLFÖLDI SZEMLE.

Németország. A német agráriusok s az amerikaiak. Legutóbb néhány nemzetközi mezőgazdasági társulat táviratokat küldött Vilmos császárnak, melyekben azt kérték, hogy az Amerikából érkezett füstölt húzattal szigorú vizsgálat alá, hogy ez alál mintegy gáz vettesék s mindinkább szaporodó import élé. A császár felelet nélkül hagyta ezen táviratokat, sőt az egyik felhivatás lap meg is emlékeztet az „ignorálás”-ról, ami magába véve is elég magyarázat. A német agráriusok közül azonban nem hagyták ennyiben a dolgot s nyíltan hangzották, ha elégtelen nem nyerne ezen ügyben, határozó állást foglalnak a tengerészeti büdzsét ellen, mely oly nagyon az uralkodó szíven fekszik. A kormány az agrár ellenek megatartását csakugyan teljesítménynek tartotta s valószínűleg ennek tulajdonítható, hogy valami alakkal kompromisszumot kötött az amerikaiakkal. Először a kormány megengedte a bádognál-badoban érkezett konzervet behozatalt, természetesen, hogy a füstölt húz importja zavartalanul folytatódjék. Az az agráriusokat ez nem elegeitje ki, ám az összes konzervált húz szigorú vizsgálat alá vagy végleges kiállítás követeltek. Minian a konzervált húz behozatalt illetőleg nem lehetett egyetemes határozat. Első kérdést, gyanidni megengedte, mely a gazdák pozitív előnyét látszik biztosítani: az új kereskedelmi szerződés megkötésére a gabonafajokot, főleg árpabeválti vámját főleg fogják emelni! Az agráriusoknak lehetőleg vágya tette teljesülni fog! S a német kormány megteszi e concessiót, mert meg van róla győződve, hogy nincs más mód a hatalmas part lefegyverzésére.

Az Egyesült-Államokból érkezett táviratok arról győznek meg mindenkit, hogy az import megszorítása által az érdekeltek sértett amerikai gazdák már ki is szemeltek azon németországi termékek kizáratát, amivel a németországi művét megkezdik. Érdekes, hogy az európai nemzetek közül főleg a francziák azok akik a küszöbön lévő amerikai-német kereskedelmi konfliktust már mint fait accompli tekintik s már is ösztönzik a mezőgazdasági gépgyárosokat s iparosokat, siessenek elfoglalni Amerikában azokat a piacokat, melyekről máholnap a németek okvetlenül le fognak szorulni. A készülő vámbáboru előjátékát figyelemmel fogjuk kísérni, hogy alkalmas időben mi le helyünkön vizsgáljuk.

Az importált húz vizsgálata. A *lovak behozatali ványa*. A kormány által előterjesztett húszmelle-törvényjavaslat a pleum bizottsága előtt az alábbi módifikaációkkal szavazott meg:

A pácolt, vagy a másképen preparált húz — (kivéve a sonkát, szalonnát s beleket) — dúsított foglalt *konzerv*, vagy *húz*, csak akkor importálható, ha a behozatali tilalm tőbbi hus árú 1903. decz. 31-ig a kivetkezett feltételek alatt importatoltat. A friss marha-⁶ borjúhus csak egészen s a sérültes felére aprózva fog behozattatni. Az állattesttel összefüggve kell maradnia a tüdőnek, szívnék s vesének; a tehennéknek meg a tüdőnek is. A szarvasbirkák és juhok behozataltatásának megengedése, ha az egészségre nézve ártalmatlan elbiztosítási mód vagy az áru ártalmatlansága a behozataltal kétégbevonatlatlanul beigazolható.

A fentjelzett idő eltelte után a külföldi jóvő hus nem fogják többé behozattatni.

kivéve a disznósírt, szalonnát, a beleket s az olajmagjart.

Az importált húz ezidősigert a behozataltal a vámváhtalonnok jelenlétében szét hivatalosan megvizsgálva. A behozataltal azonban csakis a meghatározott vámnoknál engedték meg, melyeket e czélból a szövetségi ügyelők Bundesrath határozatától függ, hogy a jövőben még oly hu-behozatali megmorsziatásokat léptessen életbe, minők alkalmosulnának nével. De nemcsak az emberi táplálékul szolgáló termékek behozatala nehezített meg, hanem mint már előzőleg is jeleztük, a kereskedelmi szerződések alapos változtatására van kilátás az egész vonalon. A Deutsche Landw. Rath legutóbbi ülésén határozata mellett alovak behozatali vámmelésére. Így a 2 évnél idősebb ló behozataltal, értékének 25% szedetik vány gyantán, 60 márkát tartva minimális tarifaának. A két évnél fiatalabb csókák után 20% szedetik, a fentebbi minimális tétel betartása mellett. Szopók csókák vámmentes marad, valamint azon tenyésznek is, melynek származása törökországi kinttartható. A javaslatot a Bundesrath elé terjesztették jóváhagyás végett.

Franciaország. A bukoriza őrlési engedélye. A kereskedelmi miniszter törvényjavaslatot terjesztett a kamara elé, melyben az oly tengerinek, mely ember táplálék gyantán használtatik fel — őrlési engedélyt kéri megszavaztatni. A francia gazdák ez ellen határozott állást foglalnak s azt hangoztatják, ha a tengeri pély ember táplálék, a mit a bu, am fizesztéses a tengeri behozataltal is a 7 franknyi vány, mint a buzán történi. Az olovas növények termelését a kormányi intézkedés tette tönkre, ennek folytán a gazdák a czukor- s a gabonatermelésre adott magokat s oly bőségesen termeltek belőle, hogy a lefolyt éven 86.000.000 franknyi kiviteli prémiumban kellett a czukor részesíteni, most a bukoriza behozataltal a bukoriza termelési lehetőségét nagy összegetek emészt fel. A sörgyártásnál ezidőt az árpa malotásáczirát használták. Nos, napjainkban majdnem valamennyi sörgyárakban pótólják azt a tengerből gyártott glucozával, vagy a tengeri lisztjével, melyet előzőleg az amerikai systema szerint olojaltak mentesíteni. Fedig ezidőt a sörgyártásnál használt glucoza után 14 frank 50 centnyi fogyaztatási adó illette meg a kincstárt. A tengerliszt ezután a buza lisztje közé leend keverve s egyenrangúan teszik az oly emberi táplálékul, mely a kivülről jön — mint említve volt — 7 frankal vámmoltatik. A francia szakjaito oly vélekedik, hogy oly viszonyok között a buzatermelés francia gazdák számára nem lehet hasznos, mint a bukoriza azt tartják, a kereskedelmi miniszter törvényjavaslatla érleli meg azt, hogy a tengernek eddig 3 franknyi vámját — nemohy az őrlési engedély ürügye alatt törőnk — hanem felemelik oly magasra, minő a buzúé — azaz 7 franka.

Mezőgazdasági kamarák. A francia kormány törvényjavaslatot nyújtott be a kamarákhoz az országos mezőgazdasági kamarák felállítását és az országos mezőgazdasági tanács reformja tárgyában. A kérdéses törvényjavaslat főbb pontjai a következők:

Franciaország minden járásában mezőgazdasági kamara fog létesíttetni. Ezen testület megnekinik 2—2 képviselőt választván, követező elemekből állitattak össze: 1. Saját birtokaiikon gazdálkodó földirtokosokból. 2. Bizonyos ösfeletteltekek megféléből mezőmunkásokból. 3. Földmunkásokból. 4. Földmunkások testületéből és elemi iskolák igazgatóiból. 5. A birtokaitól tiszték vagy bérlek által kizelők földirtokosokból. A bérlek választójogú birtokai, de nem választóhatók.

Választói jogot 25 évket elért egyének gyakorolhatnak, de csakis 30 évnél idősebb egyének választóhatók meg. A megbízatás 6

évi időtartama szőlő 3-3 évenként kilép a tagok felé.

A kamara évenként kétszer rendes ülést tart; a tagok egyharmadának kívánata azonban rendkívüli ülések tartatnak. A kamara minden, a mezőgazdaságot illető kérdésben véleményét nyilatkoztatja, a földművelési miniszter bizonyos esetekben erre fölkerülhet, sőt köteles a kamara véleményének megvárni. A mezőgazdasági kamarák nyilvános közintézetnek tekintendők a azok minden jogai élveik. Az országos földművelési tanács 90 megyei körműködőtől (minden megyéből 1-1), 30 a kormány által kinevezett és 10 általános tagból tart. Évenként egy rendes ülést tart, de ezenkívül rendkívüli ülések is hívhatók össze. A tanács saját kezéből 20 tag választmányt küld ki az ügyek intézésére.

Amerika. Az Egyesült Államok exportja. Leveszer közéletben egy, az Egyesült Államok által kiadott statisztikai műve tanulmányozott, melyekből foly a kivétel előtérítésre fektetnek nagy sürg. Dolgoztatók kitünt. miszerint az amerikai élelmiszerek legkínáltabb piacza *Anglia*, mert az exportált szarvasmarhának 96% át az fogyasztja is. Az angolok birakosságútlak 70% és loszkiegletük felet szent Amerikából szállítják magoknak. Behozni a kormozat illetőleg ugyancsak 45 millió értéket vásárol. Az amerikai export összegeztél Leveszer arra a végeidempyre jutott hogy az Egyesült-Államok csak Európától 3 milliórd 300 millió koronát szednek be évenként. Ez az egy számadat is elég jellemző arra, hogy az új világ ugyóvalon leggyerezheteleud áll versenyképességet.

Tisztségletlen verseny.

A magyar kereskedelmi forgalmra nézve általános a panasza, hogy irradás. A legfőbbben nem azon igyekeznek, hogy fölfeleltek tisztessegen kiszolgálja, maguknak megfelelő vevőkönözönet biztosítsanak és így az egyekelőt bír mérsékelt, egészen vége azonban tisztessege hasznót biztosítsanak, amilyet illetékek befizetését közzéki haszna és fardásgatnak jutalma biztosítsanak, hanem ilyen sokan nem törődve az állandó vevőkönözönet szerény, de biztos hasznával, arra törekzenek, hogy egyszer megcsépett vevőjükre rossz, silány, hamisított árú mérődrágnan reásozsan, ezáltal egyezzerre nagy haszonra tegyenek szert, nem törődve azzal, hogy a becsopart vevő elő fog maradni, mert hiszen meg mindig meg tud legondani, hiszen az ilyen árukat valamiféle csalafaltán lépre fogja upól lehetőséges lesz. Ezért, hogy ugy a közönözéget a megcsalatótól megóvjány, valamint a tisztesseges kereskedőknek érdekeit megvédelmezzik, kötélességünknek tartjuk — ha már az az ilyenféle — tisztessegeletlen versenyből kifolyó üzelmeket, törvényenként állaposságra hozni, a legfőbb esetben ahhoz lehet, az közönözéget bizalmi vagy visszalököt legálabb a nyilvános pellenégre helyezve, a közönözéget üzelmek ellenében megvédelmeznél.

A mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szóló 1894. évi XII. törvények tiltja, hogy a kereskedelmi forgalomba áranak lőhere és lucernamag hozzássék be, a mezőgazdasági termények, termékek és czikkek hamisítását tilalmozó 1895. évi XLVI. törvények alapján pedig tilos az európai eredetű lőhere és lucernamag közé a silányabb minőségű amerikai lőhere- vagy lucernamag bekeverése, mert

ezáltal a közönözéget felvevettével, jó név alatt kapna a rossz árú.

A tisztesseges kereskedők tehát, hogy a közönözéget bizalmának teljes mértékben megfelelhesseken a m. kir. állami *vetőmagvizsgáló állomások által vizsgálalták meg lőhere- és lucernamagjait* és az arankametes és nyarított árútol mentes lőhere és lucernamagjait az állami *vetőmagvizsgáló állomások bizonyítványával az állomások közömpözéget alatt (plombázva) hozták forgalomba.* Természetes, hogy az ilyen árú a gazda szivezében fizető drágább, mint a nem plombozottat, mert a plombozott magvak teljesen tiszták és teljesen hamisítatlanok és ezeknek ilyen állapotban való előállításá magának a nagykereskedőknek is tetemes költségebe kerül.

A tágabb lelkiismeretű kereskedők azonban nem törődnek a közönözéget érdekeivel és csak a maguk minél nagyobb hasznát igyekeznek elérni, ezért nekik az állami plombázott magvakon kívül még a nem plombázott arankametes és hamisított árútol történhetik meg. Ezért a tisztes-égtelen verseny leggyerehbe, nyulnuk- és a saját maguk ölömpeszéjét és a saját maguk által kiállított bizonyítványt nem csak a peszt- és az a bizonyítványt és az amerikaival hamisított lőhere- és heremagokat forgalomba hozni, felvevettéven a közönözéget, mintha az a peszt- és az a bizonyítványt az állami intézetű volna. A silány magvaknak a felvevettéres szánt ezen módon való forgalombahozatával a nem eléggé járatos közönözéget elött diszkreditáltak az állami vetőmagvizsgáló állomásokat, megkarosították a vevő gazdaközönözéget és meg nem engedhető tisztessegeletlen versenyt csináltak a tisztesseges és megbízható kereskedőknek.

Hogy a fenieket nem pusztán következtetés alapján írjuk, hanem hivatalos bizonylatokkal igazsól és a saját magunk tapasztalatai alapján nyugvó tények alapján, arra nézve álljon itt a következő tényállítás.

A f. évi március hó 28-án R. Sz. Mihályról Viték Vilmos előzetőnkölti egy „*Prommer A. Hermann utóda megkeresés Budapest*” felirattal sértetlen öntomzárral ellátott varralan szakban 22 kg. loherét és egy másik ugyancsak felirattal, ugyancsak sértetlen öntomzárral ellátott varralan szakban 15 kg. lucernát kapott a „*Közlelek*” szerkesztőségbe a következő levél kíséretében.

„*Prommer A. Hermann utóda* ezgölt Budapestről here-, lucerna- és fűmagot hoztatnak s amennyiben ezen ezgöl árúlapjánk S. oldalán a herélfőket államiplombázva ajánlja, nem kevésbé voltom meglepve, mikor az árú átveve kocsiomtól, a szakok nem az állami magvizsgáló állomás által, hanem Prommer által vannak plombázva. Ide csatolva kiöldöm megrend-ílésem másolatát, melyből világosan kiűnik, hogy én arankametes-égtelen öntomzárral árút kértem, mint ezen ezgöl árújegyzékén 7. és 8. lapján, a hol határozottan államiplombázott árútol ajánl, valamint kiöldöm ezen két szá- kérdéses magot szives megtekintés végett. Nem szeretném magamat becsapni s földemet arankas herékkel bevetni egyrészt, másrészt az állami magvizsgáló állomás címét nem veszem, kiöldöm tehát, hogy nyugodtan elvethetem-e ezen magvakat, mint arankameteseket?”

Mivel magunk nem vagyunk szakértők, a szakokat úgy, amint kaptuk, az illetékes budapesti m. kir. állami vetőmagvizsgáló állomásnak küldöttük el kérvny, hogy vizsgálja meg és száveleményét velünk közölje. A budapesti magvizsgáló állomás dr. *Dégen Árpád* az állomás vezetőjének aláírásával április hó 2-án két értesítéssel a következőket közli:

„881. jegyzőkönyvi szám alatt III/30-án beérkezett 22 kg. lőhere B. sz. 22000 gr. mintában találtattott 12 szem aranka, 1 kg. ra

esik 1 szem aranka. A lőhere közép-európai és amerikai loheremag keveréke.”

„881. jegyzőkönyvi szám alatt III/30-án beérkezett 15 kg. lucerna 908 sz. 15000 gr. mintában találtattott 65 szem aranka, esik 1 kg. ra 4 szem aranka. A lucerna közép-európai származású. A minta ezenkívül sok éretl és éretlen kapszula arankát és kevés Medicago lupuliniát is tartalmaz.”

„Mindkét minta „*Prommer A. Hermann megkeresés Budapest*” felirattal sértetlen öntomzárral ellátott varralan szakban érkezett!”

A budapesti m. kir. állami vetőmagvizsgáló állomás fenti bizonyítványra tehát megállapítja, hogy Prommer A. Hermann utóda budapesti megkeresésből *ezgöl arankas és amerikai magvakkal hamisított loherét és arankas és Medicago lupuliniával hamisított lucernát* hoz a saját ölömpeszéjét által, mint *államiplombázott forgalomba.* A czég ezgöl a tényével a törvényben háromszor ütökök bele: 1. az 1894. évi XX. törvények tilalma ellentéren arankas loherét és lucernát hoz a kereskedelmi forgalomba, 2. az 1895. évi XLVI. törvények tilalma ellentéren idegen magvakat hamisított árútol arankas, k. csalárd földmúrártat a közönözéget felvevettéres az állami vetőmagvizsgáló állomás ölömpeszéjéhez hasonló pesztéll, bizonyítványt és varralan szakban hozza forgalomba az arankas és hamisított loherét és lucernát, mintha az a törvénynek és a tisztesseges kereskedő megfoglagnak mindenben tököletesen megfelelő volna.

Mi a magunk részéről nem tehetünk egyebet, mint a tényleg köztudomásra hozni, az illetékes hatóság figyelmét a czég üzelmére felhívjuk és a gazdaközönözéget etől a ezgölt együk valasztani ismételten együk imbebe ajánljuk, hogy az *állami plombázott magvak rendelkezéselül vizsgálja, ami más plomba alatt, az az utasítások vissza, sőt teygenek az illetékes czég ellen följelentés.*

VEGYESEK.

Mal számként (tartalma):	Össal
Az OMEK költségei	516
Mezőgazdasági átlások	569
Tisztessegeletlen verseny.	674
Névtelenyemlé.	
A fehérvirágú csallagfűt termelőse.	567
A hika befolyása az üsz-ötöl tejelőképességre.	567
Letévesztés.	
A pótlóváros közlekedése.	568
Bosnia és Herzegovina állategészségügye.	569
Tudalom.	571
Külföldi szemle.	571
Here magvak.	572
Kereskedelem, földész.	573
Budapesti gabonabazár.	— Szásztelek —
— Kérszabó gőzmalom. Lajka gőzmalom.	— Here magvak.
— Vetőmagvak. Apolló kösölymalomgőz részv. társ.	— A Kősponti vasárkoronás árújegyzése a nagyban (en 300 eladott földmi czikkek árútol.
— Budapesti gazdasági és tényszerűmagvásvár.	— Budapesti lovasok — Kővárosi sertésfark.
— Ingatlanok árverésel (40000 korona becsértékkel felül).	—
Szerkesztői éretek.	577

A m. kir. mezőgazdasági múzeum gyűjteménye a VII. ker., Kerepesi út 72. számú általi házban megtekinthető a hétfői és az ünnepek követő napok kivételével.

sapontkín d. é. 9 óráttól d. n. 1 óráig. Hétfői és az ünnepek követő napokon a múzeum zárva van.

A múzeum látogatója ingyenes.

A legközelebbi villamos-kocsimegállóhely a Kerepesi-utón: a városból jött VII. ker., Álsó-erdősor utca sarkán, a városba menet VIII. ker., a Kőenyérsor utca sarkán van.

A XV. (tavaszi) luxus-lóvásár forgalmi kimutatása.

Eladott neve	Eladott ló darab	Vevő neve	Vétélár korona	Eladott neve	Eladott ló darab	Vevő neve	Vétélár korona
Iffy Bogay Ferenc	2	Báró Bothár Jenő	2000	Weisz Adolf	1	Rosenfeld József	1000
Laposa Vilmos	2	Schlesinger de Tátra	1700	Fáy Béla	1	Fáy Béla	1600
Sélley László szász.	1	Leblétt József	1200	Vinczezy István	2	Rosenfeld József	2000
Fejér Alajos	2	Hauzer Lipót	22 0	Farkas Abrahám	2	Szentmihály Dezso	1700
Weisz Adolf	1	Leblétt József	1100	Brodner és Keller	1	Ca. és k. családtagtanyái urad.	1200
Maár Zoltán	1	Pécsy Zoltán szász.	1100	Höllrigi György	2	Iffy Bogay Ferenc	2000
Andrássy Sándor gróf	1	Leblétt József	1400	Iffy Bogay Ferenc	1	Freydlerd Jenő lov.	1600
Wolffner Gyula és Tóth János	2	Schwimmer Simon	2150	Höllrigi György lovag	1	Höllrigi György	2000
Tóth János	2	Lerche gróf, Lerchenborg	2200	Mikovits Ágoston	2	Schlesinger Vilmos	4000
Gyömrői Aurél	2	Szalcsberger Rezső	1000	Döry Ödön	2	Klobusitzky Rezső	2400
Birozay Sándor	2	Serech gróf, Lerchenborg	800	Molnár István	2	Kenesey Miklós	1500
Döry Ödön	2	Telcsy Fáy gróf	2000	Mikovits Ágoston	2	S. F. Berg	2200
Bruder Keller	2	Lenk Rudolf	2750	Burgbard Bélaváry Gusztáv	1	Uhr-prung Rezső	2400
Wekerle Gotter báró	2	Rosenfeld József	1000	Mikovits Ágoston	1	Rosenfeld József	1500
Bárocsy Sándor	2	Budapesti lovasszöglet	800	Hallas Aladár	2	Oronóy Pálp	2000
Fáy Béla	4	Woltman György	6000	Kegyelvi Gyula	1	Dánés Zsigmond	1000
Rohonyey Gida	1	Leblétt József	850	Verecs Gyula	2	Zsolnay Miklós	800
Fáy Béla	1	Kenesey Miklós	800	Fogay Lajos	2	Oronóy Pálp	5300
Dr. Pilsly Nándor	2	Wekerle Gotter báró	2500	Szénessy Lajos	1	Budapesti lovasszöglet	600
Faldum Antal	1	C. und N. Zachariás Olmaza	2000	Chotek Rezső gróf	2	Mihailovics Ödön	2400
Beleszlán Dusan	1	Hauzer Lipót	2000	Molnár István	2	Lorenz Emánuel	1500
Szeredy Miklós	2	Frisz Hermann	1800	Andrássy Géza gróf	2	Szayráy Pál gróf	800
Oberdorff Hugó gróf	2	Hauzer Lipót	1800	Hegedűs Ferenc	2	Löbner János	2100
Zichy János gróf	2	Fáy Béla	1200	Fölzinger Ferenc	2	Sizró Kristóf gróf	1400
Fogay Lajos	2	Andrássy Géza gróf	800	Jeszasszony Demár	2	Sakthalay Jenő	800
Kegyelvi Gyula gróf	1	Gyömrői Aurél	600	Brachfeld Lajos	2	Schlesinger Gyula	1400
Zekánovits István	1	Buttler Ervin báró	1000	Keller Pál	1	Kar. Lejez	500
Beleszlán Dusan	1	Rosenfeld József	2000	Biró Lajos	2	Ervay Lajos	1000
Faldum Antal	1	Rosenfeld József	1000	Szénessy Lajos	2	Fáy Béla	1000
Oberdorff Hugó gróf	2	Kondor Emil	2000	Balass László	2	Sizró Kristóf gróf	1050
Bruder Keller	1	Köveglvi Gyula gróf	1100	Széchenyi Imre gróf	1	Arányi Miksa	1500
Wekerle Gotter báró	2	Degenfeld Imre gróf	1100	Buppert Alajos	1	Buppert Alajos	1000
Yégh Béla	1	Balta alezredes	400	Geleit Emil	1	Geleit Emil	1250
Wassanaky Ferenc	2	Zsindl Ede	1000	Gullert Ödön	1	Hallas Aladár	800
Maár Zoltán	2	Lorenz Emánuel	1600	Wenschheim Ferenc	2	Galéry Ödön	1400
Lederer Arthur báró	1	Potyori-Oszkár gen. maj.	800	Vay Arnold hr.	1	Inkey László	870
Varga Gyula	2	Kriethofer Károly	1000	Benedek Jenő	2	Szalacszy Gyula	1600
Brodner és Keller	1	Kuhny Árpád	900	Vay Arnold hr.	2	Szarosy László	1000
Bernárdier János	2	Ostrolucky Miklós	2000	Farkas Abrahám	4	Wagner Ödön dr.	1400
Gall Gyula	1	Hanszky János	1050	Taubinger Béla	1	Gutjahrki A.	2400
Vagy János	2	Deben	1150	Farkas Abrahám	4	Budapesti lovasszöglet	800
Höllrigi György	2	Stein Mánó	2100			Haugwitz gróf	4000

Eladatot tehát összesen 140 darab ló 141570 korona értékben.

Külföldi gazdasági tudósítók. A köz- és mezőgazdasági téren a hirszoigalat egy rendkívül fontos szervezettel gyarapodott, amennyiben a földművelésügyi miniszter a külföldi gazdasági tudósítók intézményét életbe léptette. Ennek az intézménynek a jelentőségét vezető ezikikben méltatjuk; e helyen örmel meg regisztráljuk, hogy a földművelésügyi miniszternek sikerült a most szervezett szak tudósítók állására a megfelelő szakegyeteket is megtalálnia. A következőket alkalmazzák mezőgazdasági attasék gyándt:

Malcoms Jeromos báró min. tanácsos Berlin székhelyű a német birodalom, továbbá Dánia és Hollandia területére szoló megbízatással.

György Endre közgazdasági író, a Magyar Tudományos Akadémia tagja, London székhelyű Angol- és Franciaország területére szoló megbízatással;

Gall Gyula földbírtokos Bukarest székhelyű a balkán államok területére szoló megbízatással és ifj. Paikert Alajos a Mezőgazdasági Múzeum író, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület titkarszobáján Washingtonban az Egyesült Államok és Canada területére szoló megbízatással;

végül Bánffy Miklós gróf fizetés nélküli

segédfogalmazót segédül Malcoms Jeromos báró miniszteri tanácsos mellé osztotta be.

Malcoms Jeromos báró, a földművelésügyi miniszterium IV. (gazdasági) főosztályának helyettes főnöke s a földművelési ügyosztály vezetője volt és mint az OMGE, vól. sz. társadalmi téren is fontos tevékenységet fejtett ki, a gazdálkodás vezető körének teljes elismerését és rokonszenvedését sikerült kivívnia. Sajnálatos látjuk tavaszot, mert ő volt az, aki a kormány s a társadalom működése között rika tapintattal igyekezett élni az őszhangot s azon buzdó ködött, hogy a kettő között mind több érintkezési pontot találjan. Reméljük azonban, hogy ezen kiváló egyén tulajdonaj új, fontos állomásában is érvényesülni fognak.

György Endre a közgazdasági irodalomnak kiváló tehetségű és tekintélyes munkása, ki sokoldalú ténykedése után a közélet terén ugyorsvált országjárta ismeretes. Szintén az OMGE, választmányi tagja. Alapos képességű és gazdag tapasztalatokkal fellegyerkezve indult londoni állomására.

Gall Gyula dr. büssü földbírtokos, vól. főispáni titkár és a somogyzei gazdasági egyesületnek vól. alelnöke. Nyelvismerete mellett gyakorlati tapasztalatai is számba jöttek, midőn

a Balkán államok területére nézve megbízatást kapott.

Ifj. Paikert Alajos az OMGE, vól. titkárja, jelenleg tisztelőbeli titkárja, nemcsak gazdasági, de jogi téren is képzettséget szerzett. A gazdasági társadalmi mozgalmakban mintegy évtized óta tevékeny részt vesz, Európa nagyobb államait beutazta s az Egyesült-Államokban is vól. alkalm. tanulmányokat ten. Eközben szerzett tapasztalataival és sokoldalú nyelvismeretével méltán részölt a washingtoni mandátumot.

Törvényjavaslat a gazdasági alkalmatársokról. Az idei földművelésügyi költségvetés tárgyalása alkalmából Darányi Ignác földművelésügyi miniszter kijelentette, hogy több fontos törvényjavaslat a gazdasági és gazdasági alkalmatársokról szoló törvényjavaslatot is. Ezt az ígérletét sándorozik beváltani a miniszter, aki a törvényjavaslat tervezetét már tényleg kidolgozta s ennek megvitátása szájából egy szűkebb közzémet hívtott össze, a mely főleg 6 óra tartatott meg a miniszter személyes előnléte alatt. A „Gazdasági Országos Egyesület” a gazda kvalifikációja, a szolgálattevők és szolgálattevők közötti viszony szabályo-

Mint legmegbízhatóbb és legolcsóbb

magyak beszerzési forrása

ajánlható

Mauthner Odön

os. és kir. udvari szállító magkereskedése
Budapest, VI., Andrássy-ut 23.

zása, valamint a nyugdíjkerés mikénti megoldása tekintetében óhajátait, illetve kívánalmait már több ízben prezizirotta, de a miniszter által készített törvényjavaslat elutasítása szemben az állásnyit kifejezőre kívánta juttatni, mely czéjből a „Gazdasági Országos Egyesület”-nek választmányra e hó 6-án délelőtt a „Köztelek” Bujanovics Sándor elnöke alatt érkezeltek tartott, és felkérte az elnököt, hogy az Egyesület álláspontját az „ankétben” kifejezni vessekedjék. Az „ankét” meghívottak között képviselőnk kívül meghívották az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület” és az „Erdélyi Gazdasági Egyesület”. A gazdaszisztek egyesülete részéről az „ankétben” részt vett Bujanovics Sándor, Haán Miklós, Jeszenszky Pál, Kodolányi Antal és Rovara Frigyes. Az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület” képviselőiben Dr. Vancsó Gyula vett részt, az „ankétben” Magával a törvényjavaslat lényegével és alakjával bővebben nem foglalkozhatunk, csak annyit kívánunk konstátálni, hogy a javaslat a gazdaszisztek helyzetét a múlttal szemben jelentékeny javítást fogja, anélkül azonban, hogy a földbírtokos osztályra nagyobb terheket hárítsa. Sajnos azonban, hogy a gazdaszisztek nyugdíj-ügyét a törvényjavaslat nem oldja meg.

Az új földszilvesség tárgyát-án újban a következő gazdasági kérdéseket nyitkozta: A Nyitrai gazdasági egyesület értekezletét, hogy a f. e. február hó 1-én. Gyula Tapolciban megtartott egyetli ügyés határozatát kimondotta, hogy teljesen eszalkozik az OMGE, által kezdeményezett mozgalomhoz s kívánja, hogy a régi jogszilvesség továbbra is fenntartassék és az új rendszer hatályon kívül helyezessék. A Pestmegyei gazdasági egyesület nem tartja az új szabályozást sem jogosnak, hogy a földszilvesség a szilvesség új megváltoztatását mondotta ki; új intézkedés, mely az ország összes termelőinek érdekeit érinti, csak törvényhozási utton tehető. De nem tartandó helyesnek azt sem, ha törvényhozási utton változtatás is meg történne a szilvesség, mert a gazdaszisztség a természetért a legelső szilvesség határozatában annyira bele élte magát, hogy ennek ez időszinről megváltoztatása, mikor a tájékoztatlan nép a korona számlátságát sincs teljesen tisztában, a legnagyobb zavarokat okozná s igen sokan áldoztat esnének egyes lelkiesimertnek ügynőköt üzerekedésének. Nem helyes a mérleggyesnek 100 kg-ról 50 kg-ra való leszállítása azon okból, mert hogy az államháztartás magában a gazdaszisz és egyéb gazdasági szükségletekre is métermázsa törénik; a kvalitás szilvesség a gabonaféléknél új egység szerint fejezhető ki legjobban és legértetőbben. A szállítással is a vagonrakományoknál a métermázsa százasorosan szerepel leginkább; ha már most a megszokott métermázsa jól bevált, a legelső intézkedés gyakorlati megvalósulására adott három hónapot eöziderint azért nem tartja megfelelőnek, mert a gabonaeladások illetőleg az üzletlebonnyaltások zöme különösen kisgazdánál aratás és cséplés idejére ez ezt követő egy-két hónapra esik, a mostani három hónap alatt gykörtől tapasztalatok nem szereshetők, mert a szállítással és a mostani földszilvesség métermázsa fognak a zavarok előlállni, mikor feltéve, hogy a földszilvesség eljárása szankcionálatték, a bajokat szánálni bajos lesz. Ezen esethől kifolyólag óhajja a földszilvesség és működsi körének törvényhozási utton leendő szabályozását.

Friss husnak Ausztriába való kivitele. A földmívelésügyi miniszter szigorú megbízatása és szoros alkalmazkodása végett értesít a közölködött vállalatokat, hogy az Ausztriába rendelt friss huszállományokat új bizonyítványokkal kell előtá lenniök, melyek igazolják, hogy az illető állatok a hatósági állatorvosok által állapotban és a levágás uttan sz-bályszerűen megvizsgálta és egyszességnek találta. Ezenfoga az új bizonyítványoknak nem bíró, ille-ileg nem hatóság által orvos által kiállított bizonyítványokkal ellátott friss huszállományoknak, valamint új friss huszállományok, melynek bár hatósági állatorvos által kiállított bizonyítványan az állatok jól állapotban és a levágás uttan történt vizsgálata szabályszerűen igazolva nincs, Ausztriába való szállítás czéjából vasutra való felvitelére feltételmentes.

A kiközölközött gabonára és permetezőanyagokra. A m. kir. államvasutak szeged-temesvári-fehérvári-temvári-valkány-vasúti-ny. h.-borsáni, jasszenova-aninai és temesvári-tapolczeri vonalainak, valamint az ezekhez eszalkozó helyi érdekű vasutak állomásairól Nyírára az ottani „Árpád gőzmalom” címzére szállított friss gabona küldemények kocsirakományoknál való szállítása mellett 20%-os vételdíjkezdményben részesülnek. A legújabb időben permetezőszerek használatát szokott Dr. Aschenbrandt-féle borsó por, valamint rézkegőpor a m. kir. államvasutak és a pécs-barcsi vasut vonalain ugyanazon díjkezdményt élvezik mint az azurin, réz- és vasgálicz. A szóban levő küldemények szállításához az erre feljogosított hatóságok állítják ki a szokásos használatban levő igazolást.

Szertésvezér behuzolása miatt alkalmazott forgalmi korlátozások módosítása. A cs. kir. osztrák bellügyminiszter folyó évi márczius hó 31-én kelt rendeletével a szerésvezér Ausztriába történt behuzolása miatt azonnali kezdődő érvényességgel a szerésnek Ausztriába való bevitelét a következő területekről tiltotta meg: Congrád vármegyének tisztán-inneni járásából, Torontál vármegyének törökbanizsai járásából, Somogy vármegyének barcsi és nagyatádi járásából, továbbá Szeged sz. k. városból.

A pestmegyei gazdasági egyesület f. hó 9-ikén d. u. 4 órakor a vármegyeház nagyteremben közgyűlést tart, amely alkalommal az olasz borvám felmentésének kérdésével is foglalkoztak.

A lipótmegyei gazdasági egyesület április hó 5-én délelőtt 10 órakor a vármegyeház nagyteremben tartja tavaszi rendes közgyűlést, mely alkalommal a szeszkontingens ügyében is mozgalmat indítanak.

„Tümatás a mnt és bor okszerű kezelésére” című kézikönyvet 50 fillér bekielés ellenében portmentesen szállítja az OMGE. Utánérdeklődők, minthogy többé kerülnek és megnehezítik a kezelést, nem fogadtanak el.

NYILTTÉR.*)

Megjelent az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület” kiadásában az *Ujlati Uradalom Üzleti berndezés* és „Köztelek” szerkesztősége által kitüntetett pályám. Két tábla-hat ábrával. Írta: Wiener Mezőgaz. Egy hazai beltérves uradalom üzleti ágának jóvelmezőregezés és az egyes üzleti ágak viszonyára vonatkozó részletes adatok ismertetése. 104 oldalas csinos könyv, ára portmentesen megküldésért: 55 krajczár. Megrendelések a kiadóhivatalba intézendők.

*) Az e rovat alatt közölködték a szerkesztőség felelősségét nem vállal.

Szuperfoszfátot,

Kén-savas-kálit, Kén-savas-ammont, ková-savas-kálit,

(dohánytrágyázásra)

kénport,

(legfinomabb — 78% Chancel oldium ellen)

régzálicot, 98% 99%

legolcsóbban szállít a

„BUNGÁRIA”

MŰTRÁGYA, KÉNSAV és YEGYI IPAR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPESTEN,
V. KER. FÜRDŐ-UTCA 8. SZÁM.

Most jelent meg

Rubinek Gyula és Szilassy Zoltán

az O. M. G. E. titkárjai szerkesztésében

Köztelek Zsebnaptár 1900-ra.

A „Köztelek Zsebnaptár” ezen hatodik évfolyama régi köntöbösen, javított és telomesen bővített tartalommal bír.

A „Köztelek Zsebnaptár” minden más zsebnaptárt teljesen alkálközhetővé tesz. A „Köztelek Zsebnaptár” ára az O. M. G. E. tagok és a „Köztelek” előfizetői részére bérmentes küldéssel együtt

3 korona 20 fillér.

Megrendelhető

a „Köztelek” kiadóhivatalában,
Budapest,
IX., Üllői-út 25. (Köztelek).

1900. évi Folyam: 20.320 m.

Felhívjuk
a t. e. gazdálközsőség
figyelmét

a budapesti gyapju-ankezőkora.

nyitja az év Folyam: 1000 szarvasban, novemberben

meg. Az alkalmozásra felkötés és „Opjuszberndez”

érintés Budapest, Dunaparti helyrészlyesével” emle-

teszes díjkezdményben, valamint legyaz másk-

eszes díjkezdményben.

Berndezéshez illekedő és jóvalmennyen helyrészlyes.

Után érdeklődők

HELLER M. S. TÁRSÁ,

BUDAPEST, V. ker. Üllői-út 25.

Földbirtokosok, gazdák és raktár-vállalatok stb. figyelmébe.

Austria-Magyarországon általam bevezetett s mindenki által hasznosnak elismert

ponyva-kölcsönző intézetem

ajánl igen csekély kölcsönj mellett 96 □ mtr. ée 48 □ mtr. nagyságu telitett

kazal ponyvákat,

vasuti waggonok és más mezei termékek betakarására szolgáló ponyvákat, továbbá 12 □ mtr. nagyságu, behordáshoz alkalmas **szekérponyvákat**, miáltal saját ponyvának beszerzése megtakarítatik. Ugyazintón

zsákok is kölcsönöztetnek

igen olcsó árak és előnyös feltételek mellett. Ugyanitt legolcsóbban szereshetők be uj és használt

telitett ponyvák,

valamint **szekérponyvák** 7 korona és 8 korona, továbbá uj és használt

zsákok

minden nemben, gabona, faszen, liszt és korpa zsákok stb.

Minden 50%-kai olcsóbb mint bárhol.

Ócska zsák és ponyva minden mennyiségben a legmagasabb áron megvétetik.

NAGEL ADOLF

Budapest, V. Arany-János-utca 12.

TELEFON.

Sárospacsi-cím:
Nagel Adolf, Budapest.

Tenyészeti felosztatása miatt eladatnak:

1 db 3 éves bika, Nagym. Széll Kálmán héraházi szimmenthali törzstenyészetéből, **40 db 4-8 éves tehén,** vasmegeyi és bonyhádi tájfajta, **31 db üsző és bika borjú,** részben telivér, részben keresztezés. — Az összes állomány kitünő kondícióban van. — Részletes felvilágosítást nyújt a

csurgói főbérnökség

722

Somogy-Csurgón.

Importált eredeti angol kosok

kaphatók:

PICK OSWALD-nál
BUDAPEST.

VIII., Külső-Kerepesi-ut. 1. sz.

Magyar Fenyőmag Pergető Gyar erdészeti magkereskedés

FARAGÓ BÉLA

ZALA-EGERSZEGEN.

Ajánl mindennemű hazai s külföldi legmagasabb csírképességű töl és lomblevelű

Erdei vetőmagvakat

TÖLGYHAKKOT s gyümölcsfa magvakat.

Kitünteté díszoklevél, arany és ezüstéremmel s számos erdészeti hatóság elismerő nyilatkozatával.

431

Árjegyzék bérmentve.

A Magyar Mezőgazdasági Szesztermelők Országos Egyesülete

Budapest, Köztelek.

Utbaigazítással, felvilágosítással szolgál minden adózási vagy műszaki kérdésben.

Hivatalos lapja a „Magyar Szesztermelő” nélkülföldön támassa a gyakorlatnak.

Egyesületi tagok ingyen kapják.

Egyesületi tagdíj egy évre 10 frt. A „MAGYAR SZESZTERMELŐ” előfuttató ára egy évre 5 frt.

7144

Mc Cormick Harvesting Machine Company.

Chicagoí aratógépgyar.

Kéve kötbőaratógép. Marokrakőaratógép.

Fűkaszálógép. Szénacnyújtó-gereblye.

Kaszabesitő. Kévekötbőszinég.

Nemrég nyitottuk meg Budapestben uj üzletünket és azt magunk vezetjük egyenesen saját üzemmik szerint. Ezen időnyben szolgálhatunk tisztá manillakötőszinéggel, melyet chigagoí gyárunkban gyártottak.

Képes árjegyzékért és útmutatásokért tessék az alul jelelt címber fordulni:

Mc Cormick Harvesting Machine Company.

WILLIAM J. STILLMAN, igazgató.

Budapest, V., Váci-ut 38. szám.

Impregnált csillag jegyű

takarmány répa-mag

Minthozy tudomásunkra jött, hogy a törvényesen bejegyzett csillag * védjegyet viselő és a 88,000-ik sz. a szabadalmazott eljárással **impregnált takarmányrépa**-magvainkat számos esetben hamisítják, a mennyiben egyes vidéki kereskedők néhány zsák csillagjegyű répa-magot rendelnek és ha ez elkelet, akkor mindenféle csoklyebb értőki magot árusítanak a csillagjeggyel ellátott zsákokban, hogy ez által azt a hiedelmet keltsék, hogy a zsákokban az általunk termelt és **impregnált takarmányrépa** foglaltatik, szükségesnek tartjuk a magyarországi tisztelt gazdaközönséget értesíteni, miszerint a valódi csillag * jegyű

Olajbogyó-alaku takarmányrépa.

== impregnált ==

takarmányrépa-magvak

Magyarország, Felső- és Alsó-Ausztria valamint Morvaország részére kizárólag egyedül csak a

Mauthner Ödön

cs. és kir. udvari szállító magkereskedő czégnél

Budapest VII. ker., Rottenbiller-utca 33. szám és VI. ker., Andrássy-ut 23. szám kaphatók.

Az általunk termelt és impregnált fajták, úgy mint

Sárga Oberndorf.	Sárga Eckendorf.
Vörös Oberndorf.	Vörös Eckendorf.
Sárga olajbogyó.	Sárga Mammuth.
Vörös olajbogyó.	Vörös Mammuth.

melyek mint említettük, — Magyarországon egyedül csak a

Mauthner czégnél

kaphatók, különösen kiténnék azáltal, hogy

1. csirázási energiájuk erősebb. Magas csirázó képesség mellett, gyorsabb és erőteljesebb a kikelésük. Kiténnék továbbá
2. a fajtáknak fajazonosságá által, tudniillik alakra és színre nézve.
3. a magvak leggondosabb tisztítása és végre a meglepő nagy termés által.

Jaensch Gusztáv és Társa

ascherslebeni (Északnémetország). birtokosok és magtermelők.

Mammuth takarmányrépa.

Hazai Ipart

FUCHS ÉS SCHLICHTER.
Budapest, VI. Jász-utca 7.

Csakis

Hazai Ipart pártoljuk.

Tejgazdasági Zsebnaptár

az 1900-ik évre

ELSŐ ÉVFOLYAM.

Szerkeszté és kiadja:

JESZENSZKY PÁL

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület titkárja.

Ára: O. M. G. E. tagoknak a Gazdaszisztek Orsz. Egyesülete, valamint a Tejtermelők Egyesülete tagjainak ajándékkal 1 frt 65 kr.

Bolti ára 2 forint.

Tejgazdasággal foglalkozóknak nélkülözhetetlen.

Megrendelhető a „Köztelek” kiadóhivatalában,
Budapest, IX. Üllői-ut 25.

Ajánlják nagy rakatárunkat minden patkóval csikóknál és ezen szakmába vágó különlegességekben. — Tovább ajánlják szabdalmaszerelt, kiváló minőségű által legjobban ajánlott patkókat igazlónak és paripák, ugyancsak 6 kr-ök vasalására. Különböző keményű cszékének legjobban szabdalmaszerelt rubrikáit és kengyelit.

M. HANN'S SÖHNE
Gy. Nip. művész. patkóval készítő-üzem.
BÉCS, II., RERIBASSE 6. SZÁM.

Clayton & Shuttleworth
mezőgazdasági gépgyárak Budapest Várkert-
68. sz.
által a legutányosabb árak mellett ajánljának:

Locomobil és gőzcseplőgép-készletek 24, egész 25 lóerő, szilikószerelés, továbbá tárcsánv-cseplőknek, lőszere-cseplők, tisztító-csonták, konkolyozók, kaszálók és szilajgépék, szilajgépék, szilajgépék.

„Columbia-Drill”

legjobb szilajgépék, kaszálógépek, répvágók, kaszáló-csontok, daráló, őrlő-malmok, egytársas acél-ékek.

2- és 3-vasú ékek és minden egyéb gazdasági gépek.

Lincolni tőrzágyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgép-gyára.

Magyar kir. államasutak.
13812/900. sz.

Pályázati hírdetmény.

Az alulírott igazgatóság a magy. kir. államasutak részére a jövő 1901. évben szükséges vasúti talpák szállítási biztosítási kivétel, ezenmel nyitványos pályázatot hirdeti:

- 10,000 dbb 270 cm. hosszú I. rangú fenyőtalpfa,
 - 780,000 dbb 250 cm. hosszú I. rangú és
 - 400,000 dbb 230 cm. hosszú II. rangú tölgy- vagy bükkfalpa szállítására.
- Kedvező árak mellett a b) és c) alatt érintett talpák szállítására három évi időtartamra is biztosítottak.

A szállításra vonatkozó részletes műveletet magába foglaló „Pályázati felhívás” valmennyi hazai kereskedelmi és iparkamrárnál, az országos iparegyesületnél, a kereskedelmi múzeum igazgatóságánál, valamint a m. kir. államasutak üdítvevezetőjénél megtekinthető és a m. kir. államasutak anyag és leltár beszerzési (A III.) szakosztályai (Péset, Andrásyut 73. II. emelet 44. ajtó) kapható. A pályázati feltételek kiegészítő részét képező általános és különleges feltételek a m. kir. államasutak budapesti nyomtatványtárárnál szerezhetők meg.

A szabályozott kiállított, venkint egy koronás m. kir. ökmányblyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve és a borítékon ezen leírattal:

„Ajánlat 13812/900. számhor” ellátva, legkésőbb folyó évi április hó 28-án déli 12 óráig a magyar királyi államasutak anyag és leltár beszerzési szakosztályában átadandók, illetve postán utján oda beküldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott mennyiség értékének 3%-a köszpénzben vagy általam lőtelőkre alkalmas értékpapirokban az ajánlatok benyújtására kitűzött határidő megelőző nap déli 12 óráig az alulírott igazgatóság budapesti főpénztárárnál letendő.

Később benyújtott ajánlatok, valamint az olyanok, melyek nem pontosan és nem a részletes műveletre betartása mellett történnek, valamint az olyanok is, a melyekre néve az előlir bánatpénz le nem tétetnek, nem vételnek figyelembe.

Budapest, 1900. március hó. A magy. kir. államasutak igazgatósága.

SZIVATTYUK

minden mére, héli, nyíróval, mozgószánci és
 Legjobb gum- és kender tömlők.
 Mindeleféle csövek.

Árjegyzékek W. GARVENS, Wien,
 ingyen és bérmentve.

MÉRLEGEK,

legjobb javított rendszerű 12000, 15000
 és 20000 kilogrammos kőből és vashal, korvaxodóval,
 közeledési, gyári, mezőgazdasági és ipari célokra.
 Emberrétegek, mérlegek házi használatra, bármennyire
 nagyok. Commandit-társaság javítása- és mérleggyárak.

L. Wauschgasse 14. sz.
 Schwarzenbergstrasse 6.

Fehér Miklós

gépgyár
 Budapest, IX., Üllői-út 23. szám.

CSEREÜZLETEK Ma-
 mobilok és csé-
 gépekhez költés-
 nek.

Ajánlja a m. kir. Államvasutak gépgyára-
 ban készült gőzmozgó paranczárak, Compound loko-
 mobilokat stb., raktáron tart mindennemű gazdasági
 gépet, földművelési eszközöt, továbbá

JÓI kijavított

lokomobilokat és cséplőgépeket különböző gépmű-
 tány és nagyágban, ajánlja jól felszerelt gépmű-
 helyét gépek javítására és malomszerevények gyár-
 tására.

Mérsékelt árak, kedvező fizetési feltételek.
 630 Árjegyzék ingyen és bérmentve.

A gyárunk újonnan hivatott ékeosztálya szállít:
 egyetemes
 acél Sack ekéket két, három és négy-
 vasu ekéket
 mindenféle talajművelő eszközt
 Laacke-féle szántó és rétboronákat,
 hengereket.

Kitűnő tisztító és osztályozógépek a vetőmag
 előkészítésére
 Műtrágyaszórók stb.

Főraktár: Budapest, VI., Váci-körút 57/a.
 Részletes árjegyzékek rendelkezésre állanak.

KÜHNE E. Alakult gazdasági gépgyára MOSONBAN. 1856.

a legjobb tavaszi időnyire ajánlja előment szarkaszt és
 legújosabb kivitelű

Hungária Drill (merítőkorongos),
 Mósosi Drill (talókérekes),
 és Jubileum Drill (kisgazdálkák)
 sorvető gépeit.

"HAMPSHIRE DOWN" JUHOK

Kitűnő hus, jó gyapjú, nagy súly
 Ezen kiválcán értékes

angol juh-fajta

bámulatosan korai
 fejlettségénél fogva utolérhetetlen

ezenkivül pedig oly erős szervezetűek, hogy
 minden éghajlathoz alkalmasak,
 és a hus minőségére nézve egyedül állanak.

Közelebbi felvilágosítást nyújt
JAMES E. RAWLENCE,
 a Hampshire Down juhtenyésztők szövetségének titkára.
 SALISBURY, England.

Minden fajta erdeicsemetéket

erdők és sövények alakításához, szép és olcsó:
 fenyő, erdei fenyő, fekete fenyő, sá-
 smarag fenyő, Douglas fenyő, vörös
 fenyő, vörös és fehér akácfa, akácfa,
 fehér juhar, berkenye és bodzafa
 csemetéket ajánl 100

Gutsverwaltung BOROWNA
 posta: BOCHNIA, Galicia.
 Árjegyzék kivanátra ingyen.

A sertés javítása és hizlalása gazdák és hizlálók használatára.

Irta K. K. Künffy Pál.
 Ára portómentesen küldésül 1 forint 10 krajczár.

Magy. kir. Államvasutak. Igazgatóság.
 51000/1000. P.H. sz.

Hirdetmény.

(A budapest-marcheggi vonalon közeledő vonatoknak
 újból való megállása Esztergom csavargós megálló-
 helyen.)

Mint hogy az esztergomi helyi főújság részvény-
 társaság csavargós meneti Esztergom város és
 Esztergom csavargós megállóhely között f. évi április
 hó 1-jével ismét megindítja, a fenti naplói kezdve a
 budapest-marcheggi vonalon közeledő személyvonatok
 közeledő személyvonatok, melyek Esztergom csavargós
 megállóhelyen menetszerződés tartozékosál
 bírnak, ott ismét megállani és onnét folytatn Esztergom
 városba s azelőtt közvetlen menetszerjegyek ismét kiadási
 zágnak.

Budapest, 1900. márczius 28.

Az igazgatóság.
 (Üllányomlás nem díjaztatik.)

Díjazt kiűntetett Westfalja-Separator

ANTON TOMS

WIEN OBER-STR. VEIT, XIII.7, Eisenlehdolganse 3.
 bármennyi, borszállít és tejjagdasági gépet és kösítőket.

STAHEL és LENNER TRIEURGYÁR

Budapest, V. ker.,
 Katona József-utca 8.

Ajáljuk
 trieurjeinket
 minden gabona tisz-
 títására
 a legújosabb
 bekiűlése speciális
 modell
 trieur
 készítnék.
 Lekötött trieurkő: nyújt gyorsan és olcsón újjal felszerel-
 lünk. Kivanátra képes árjegyzékek szolgálatk bé-
 menőre. Jutalék mellett jóval olcsóbbak alkalmasak
 szarkasok. 1001

**Miért vannak még emberek,
 akik a Knapp-malátát nem
 használják, miha az egy istenes
 és egészséges kivétel.**

Mert nem tudják még miniszáni,
 hogy mily nagy előnyökkel bír
 a Knapp-malátát, a mely a
 kényelmény egy kivonása által a
 babkóval ismét is szarajját nyeri.
 O azáltal felmúlhatatlan módon
 magában egyesíti a keni
 malátakészítmény értékes egé-
 ségét tulajdonságait a babkóval
 kényelményeivel. A Knapp-malátát
 Knapp malátá kávé nagyobb-
 részt mint pótkávé szolgát a
 babkóval, azonban tisztán di-
 vezve is kitűnően ílik. Min-
 denütt kapható, de nyitra soha
 nem lesz ártalmas, a csakis az
 ismert eredeti csomagokban va-
 lódi, a melyek Knapp páter
 archéjétől veszik és a nevét:
 "Knapp-malátát."

KITÜNTETVE:
Bécs 1890. bronz-érem
Bpest 1893. arany-érem
Prága 1893. arany-érem
Szeged 1899. ezüst-érem.

Michl István

Ez idő szerint 820 faj művelés alatt.

Sürgöny-vezés: Michl Tata.
Telefon interurban 36. sz.

amerikai és európai sima és gyökeres vessző termelő immunis honok és ojtvány telepei központi kezeléségénel Tata-Tóvárosra a következők

Őszi vermeselű vasszók eladók.

Készlet már csak 1 és fél millió gyökeres és 1 millió sima!!!

Table with columns for 'Borsaj', 'gyökerez', 'sima', 'Csemegéj', and 'Csemegéj'. It lists various types of tobacco and their prices in different units.

Szálvesszeim teljesen szokványoszerűek, ősszel lettek leszedve és elvannak immunis filoxera-mentes talajon termelték, fajlisztát, jégvére-, peronospora- és ooidum-mentesek. Az árak csomagolás nélkül értendők, a mit önköztörog számlárol. Készleten lévő fajlisztványozórol árjegyzékkel szivesen szolgálók. Több száz elismert levél tanusodik pontos és lelkimérges vizsgálásárol.

A megrendeléshez az ár 2.-ad része esatánandó, a hátralék utánvételük.

KAINIT

nagyan és kicsinyben.

Megrendelődés az Országos Magyar Gazdasági Egyesületi Hírhírú hivatalánál (Budapesti Községek).

Ár as:

nagyan magyar-rakományokként ab Leopoldthal-Stassfurt, önkészlet állapotban 106 frt, csakban szállítva 130 frt. A vas uti szállítástól kezdve a különleges távozású rendeltetők állomások szerint 130-140 frt között változik.

Kicsinyben mm.-ként zsákkal egyenként budapesti raktárunkból egyesületi tagok részére 2 frt 80 kr., nem tagoknak 3 frt. A megrendeléssel egyidejűleg a kainit árát egyesületi pénztárhoz beküldeni kérjük, a szállítási költségek a küldemény átvételénél fizetendők.

Leopold Adolf börgyára Tata-Tóváros.

Vesz mindennemű állati bőrkelt, szerződésleg ia. Készít szarvasbőrt, mosó-, törő bőrt, cseres, fohér irhát, ezekből állandó raktár. Elvállal minden a szakba vágó munkákat. 6446

Eladó.

Augusztus 20. kövül ér, nagyon finom minőségű és bőtermő kaméladugvány. Ezer dugványának ára lassú Héjasfalva vasúti állomás 20 korpa. Egy kat. holdra százezerholdtük 4005 dugvány.

Megrendelhető

Bárod Kemény Bélánál, Szt.-Erzsébet u. p. Héjasfalva. 715

Argentine Wein-Zeltung

Wicner Landwirtschaftliche Zeitung
Deutscherische Zeit- und Land-Zeltung
Verleger: Eduard Schönbauer, Wien, I., Domaningerstr. 5.

Gazdasági üzemekben, uradalmakban, tejgazdaságokban, szeszgyárakban stb. kitűnően bevált

évek óta

Poroellán-Email-Festékünk (Pef)

mint elegáns fal és mennyezet mázolat, melyen penész és gombaképződés lehetetlen. Mindenkor mosható, könnyű porozellánszerű felület nyújt, mely tej és vajkezelési helyiségek, gépházak, konyhák, fürdőszobák, folyosók, istállók, kizsajok stb. részére felelő eszköz.

Besmerer festékünk (védjegyűllő)

mint feltétlenül megbízható rozsdavédő szer mindennemű vaszerkezetek, vas és hullaum hódolatok, tartók, korlátok, rácsok, gépek stb. részére. — Mint famazalát is kitűnő konzerváló szer. Tartósabb, szaporább és a különféle behatásoknak sokkal jobban ellenáll, mint minium és olajfesték.

Kimerítő ajánlattal és prospectussal szívesen szolgálnak az egyedüli gyárosok

Lutz Ede és Társa, Pozsony.

1897. Kisebri nemzetközi vetőgépverseney

Lévi nemzetközi vetőgépverseney

1898. Hódmezővásárhelyi vetőgépverseney

Marosvásárhelyi vetőgépverseney

1899. Szegedi kiállítás

első díj: állami arany érem.

első díj: nagy üzemre arany érem.

első díj: arany érem.

első díj: arany érem.

első díj: legnagyobb elismerés.

WEISER J. C. gazdasági gépgyára

NAGY-KANIZSÁN.

Ajánlja:

Magyarország

legjobb és

legjobb 7583

vetőgépet.

szabad kiváltható kapacitásokkal ellátott

sik és hegyes talajhoz egyaránt alkalmas

ZALA-DRILL

vetőgépet, továbbá szab. „Perfecta” olcsó és igen jó, könnyű vetőgépet, legjobb szerkesztési Sack-re szerelt szelőkéket, borenált, járgányait, szénajzókat, resztelt és mindenféle gazdasági gépeket.

„Planet jr.” rsz. kézi-toló répkapapa és töltőgőz, a 10 ft.

Aranyozták ingyen és bérmentve.

ELADÓ

50 ezer drb I. osztályu, 2 méter hosszú, hasagotott

akác karó.

Zalabéri állomásra szállítva, berakodás nélkül ezre 56 korona.

Megrendelések

zalabéri uradalom intézősége,

Pakod, Zalam. kéretnek.

708

Földhaszonbérleti

hirdetés.

Az egri főképtalan az alább megnevezett birtokait 1901. év január hó 1-től számított hat, vagy esetleg tíz egymastutáni évre ujra haszonbérbe adja. A birtokok a következők:

1. **Kis-Kapros és Bányterület.** Szabolcs vármegyében, Polgár község határában s ugy a folyási, mint a polgári vasuti állomástól $\frac{3}{4}$ órányi távban fekszik, s következő művelési területekből áll: 207 hold szántó, 397 hold kaszáló, 1615 hold legelő, 1200 □ öles holdakat értve.

2. **Nyárjas puszta.** Borsod vármegyében, Szent-István község határában a mező-kövesdi vasuti állomástól egy órányi távban fekszik, melynek művelési területei a következők: 11 hold belsőség 315 h. szántó, 421 h. legelő, itt is 1200 □ öles holdakat számítva.

3. **Szil puszta.** Borsod vármegyében a tiszaboldnai határában fekszik, mely áll 429 hold kaszáló területből.

Felhívotnak bérteni szándékozik, hogy zárt ajánlataikat

folyó hó 14-ig

alólirott kormányzószághoz küldjék be, hol a bérletre vonatkozó egyéb felvilágosítások is megadatnak.

Kelt Egerben, 1900. évi április 1-én.

Az egri főképtalan középponti

uradalmi kormányzósága.

875

Mindennemű tejjgazdasági eszközt és gépet szállít, tejjgazdasági telepeket és tejjzövezeteket rendez be az

-Separator Részvény-Társaság

előzött Pfanhauser A.

Budapest, VII., Erzsébet-körut 45.

Czukorrépa, burgonya és salétrom permetező

(szabadalmazott).

A szegedi kiállításon **„uj és ügyeleme méltó”** jelzővel kitüntetve.

A szükségelt **ötszörös erőki-fejtésnek** megfelelőleg szabadalmazott szivattyuszerkezettel ellátva.

Az **ormányos bogarak** ellen használható chlorbaryum és rovarin permetezéshez. A **burgonya peronosporája** elleni permetezéshez. A **salétromnak** oldat alakban háromly oldat alsó **trágyalé permetezéshez**. A **csigák** ellen (lema melanopus) thanatonnal történő védekezéshez.

A **háromsoros permetező** egy pillanattal alatt minden sorfóválságra bejavitható. Az **ötsörös** pedig egy méter széles zárt síkot permetez.

Munkaképessége 3 kat. hold.

E tökéletes permetezők **kaphatók alólírott fel-találónál.**

Ismertetés ingyen és bérmentve

703

Veszelei Zsigmond

DOMBOVÁR, posta-, távírda- és vasútállomás.

Lapunk bekötési táblája

1 frt 36 krórt (portólmentesen)

kapható kiadóhivatalunkban.

Gazdaságok, iparosok és malmok részére ajánlja a
DREZDAI MOTORGYÁR Rész. Társas.
(ezelől HILLE
a legjobbak gáz-, benzín-, petroleum- és acetylen-motorait 1-100
lóerőre és locomobiljait.

Nagyszerű újítások

szabadalmazott

szerkezettel.

Minden kiállításon

és versenyen első

díjakat és érmék

kel kitüntetve.

Gyártó: Gellért Ignác és Társa, Budapest, VI. Eötvös-u. 49.
"TÖKMEHELY BUDAPESTEN."

Kalmár Vilmos

Budapest,

VI. kerület, Teréz-körút 3. szám.

a csehországi Thomas-művek magyarországi vezér-
képviseelője ajánl:

Thomasfoszfátlisztet (Thomassalak), ☉ ☉
„Martellin” dohánytrágyát, Kainitot.

A műtrágyák beltartalmáért szavatolok.

Legújabb szerkezetű kitűnő trágyaszóró gépek
a legolcsóbb áron.

Pontos és lelkiismeretes kiszolgálás.

A budapesti marhavásártéri vásári-pénztár részvénytárs.:
szarvasmarha, borjú, juh, kecske, bárány és sertések

bizományi eladásával
foglalkozik.

A bizományába küldött állatokat — kísérő nélkül lehet feladni. A tulajdonosnak az
eladásról nem szükséges jótani lenni. A feladott állatokra a feladás-vevény előmenőben
megfelelő **előleget** nyújt hatóságilag megállapított kamatláb mellett.

Vasuti küldemények ezimrendők:

Vásárpénztár, Budapest, Fereczváros.

Lével, stúgöny, telefonczim: VÁSÁRPÉNZTÁR—BUDAPEST.*

35

RENDSZERES

MALOM-berendezések

és egyes MALOMGÉPEK,

termény- tisztító - művek

gabonraktárak (silos) részére.

GRAEPEL HUGÓ

gép- és rostalemezgyár, malomépítészet

Marshall, Sons & Co. Lmtd

angolországi gépgyár vezérügynöke

BUDAPESTEN, V. ker., Külső váci-ut 46. szám.

7828

